

DEŠIMTIES METŲ ROMANŲ
KRŪVIS

BEN. BABRAUSKAS

Kai 1950 metais atgaivintojo "Draugo" Bendradarbių Klubo pirmininkui kun. dr. Antanui Juškai atėjo į galvą nuostabi mintis įsteigti kasmetinę "Draugo" romano premiją, tą slapta savo sumanymą pranešė jis man, teiraudamasis, ar rašytojai būsią patenkinti tūkstantine. Gerai žinodamas, kiek laiko turi būti skirta vertingam romanui parašyti, tačiau iš kitos pusės pažindamas lietuviškos knygos leidėjų sunkumus, atsakiau, kad tūkstantinė bus pakankamai rimta premija. Kun. A. Juška neabejojo, kad "Draugas", talkinamas bendradarbių, ištesės tokią premiją kasmet skirti, o aš, "turėdamas" šimtinę rašytojų, tvirtai pareiškiau, jog kandidatų premijoms ilgam pakaks. Ir taip pagrįstu ryžtingumu buvo paskelbta toji istorinė premija.

10 metų — 85 romanai

Kaip ir visada, vienam kitam laikrastyje pasirodė įvairių smulkių priekabių. Atrodė, daugiausia nepatenkintų buvo tuo, kad romano konkursas paskelbtas to, o ne kito laikraščio. Betgi blaiviam buvo aišku, jog "Draugas" savo konkursu nemonopolizavo ir rašytojų nesuvaržė, taigi ir po to galėjo panašų konkursą skelbti bet kuris kitas laikraštis, leidėjas ar organizacija. Jeigu taip būtų įvykę, dvigubos varžybos įneštų dar daugiau gyvumo ir eventuali atnėstų daugiau vaisių. Tai, žinoma, ir šiandien dar nevelu, tačiau tas faktas, jog per 10 metų niekas kitas nesirijo kito panašaus konkurso skelbti, rodo "Draugo" neabejotiną pranašumą.

Kai konkurso pradžioje viešai ir privačiai man buvo nusiskundžiama, kad tokiame svarbiame konkursui vienerių metų esą per mažai, ir tą pageidavimą ar skundą atsakyti man buvo labai lengva: čia ne metų, bet ketverių ar net penkerių metų terminas duodamas... Tas, kuris tepajėgęs parašyti per ketverius metus, tegul siunčia 1955 metų konkursui. O juk yra tokių, kurie jau apmetę ar net įpusę romaną — tie galės pasiųsti pirmaisiais metais. Jaučiau, kad dėl tokio atsakymo galėjo kiti kas nusišalpyti, bet istorija nepasišalpo: pradėjęs rašyti 1950 metais, galėjo ramiai romaną baigti net 1960 metais ir savo 10 metų darbo vaisių pasiųsti prieš porą mėnesių.

Pradžioje kai kieno bijota, kad tūkstantinė netektų jos nevertėm. Atsimenu, pirmaisiais metais ir mane, kaip ir romano konkurso komisijos nari, kreipėsi kolega Juozas Švaistas, rimtai įspėdamas, kad tūkstantinė yra nemažas pinigais, todėl tuo atveju, jei nebus vertingo romano, premijos nereikėtų skirti, bet atidėti kitiems metams. Labai gerai pasielgė komisijos, kad per 10 metų ne kartą nesugundė atidėti kitiems metams: palaukti geresnių. Vienais metais atsiunčiama daugiau ar stipresnių rankraščių, tai ir premijuotasis gali būti išrenkamas svaresnis; kitais metais pasitaiko liėsenis, lyg tyčia, kad po jo vėl ryškiau suspindėtų sekantis.

Rašytojų, dėkui Dievui, dar netrūksta: vienas šiuo metu pavargęs, nepajėgias ar nenori, tai kitas jo vietoje pasirodo. Ne paslaptis, kad kai kurie pajėgūs rašytojai (konkretumo dėlei tebūnie suminėta pora vardų: Jankus, Ramonas, Vaiciu-

laitis) konkursą "boikotuoja". Vienas kitas argumentuotai yra man įrodinėjęs moraliai neturįs teisės konkurse dalyvauti: jausnėjęs esą pasipiktintų, kad jiems tuo būdu atimama galimybė iškilti ir prasimušti literatūroje.

Tarp daugybės konkurso tikslų ir reikšmių, be abejonės, yra siekimas iškelti naujus ar jaunus talentus. Praktiškai konkursas neiskelė nė vieno visiškai nežinomo. Tikrai beveik nežinoma rasti, tokį rašytoją, kuris pajėgtų laimėti romano konkursą ir prieš tai spaudoje šiuo ar tuo nebūtų pasireiškęs. Tačiau platesniam skaitytojų ratui, daugelis romano konkurso laimėtojų iškilo ir pasidarė žinomi kaip tik laimėtojų romanu. Ir J. Gliuda, ir A. Landsbergis, ir Alė Rūta, ir B. Pūkelevičiūtė, ir J. Ignatonis ne-

Alė Rūta, kuriam rytoj 3 val. p. p. Marijos Aukšt. Mok. salėje, Chicagoje, bus įteikta 1960 metų romano konkurso premija.

abejotinai iškilo savo premijuotaisiais romanais. Tokio J. Švaisto ar A. Barono premijos, aš, kaip neapakėlė auksčiau, kadangi jie savą vietą mūsų literatūroje jau buvo įsigiję ir skaitytojams taip pat plačiai žinomi.

Kalbant apie preminių amžių, vargu ar jų begalima tikėtis dvidešimtojo tarpe. Vis dėlto du išvydome jaunuolius, t. y. apie 30 metų, tris subrendusius — apie 40, o penki buvo arti 50 ar net toliau už jų, taigi "sulaukę pusės amžiaus". Romano rankraščių pateikta apie 85. Be dešimties premijuotųjų, iki šiol išleista apie 30 konkursinių romanų, kurių tarpe yra nemaža savitų ir vertingų. Jie sudaro taip pat tiesioginį "Draugo" romano konkursų laimėjimą. Tas dalykas, kai kurių vertintojų tyčia ar netyčia užmirštamas, tuo būdu sumenkina konkurso įnašą į mūsų raštiją.

Premijuotųjų romanų įnašas

Praktiškai, kai vertinami "Draugo" konkursiniai romanai, dažniausiai samoningai "užmirštami" anie nepremijuotieji dėl to, kad nenorima viešai skelbti nelaimėjusių. Pralaimėti, žinoma, nė vienas jų nepralaimėjo, tik iš jų kas kartą tegalėjo būti išskirtas vienas. Kad konkurso dalyvių pastangos būna įtemptos ir kad varžovai kartais pasitaiko to paties lygio, rodo ir tas faktas, jog vienas metais iš dviejų rimtų kandidatų laimi vienas, kitais metais laimėtojas atsiduria antroje vietoje, o premijuojamas pernykštis jo varžovas, aišku, abu su naujais kūriniais.

Kai sudedame devynis premijuotuosius į gretą (dešimtasias dar pakeliui), nesunkiai pastebime vienokį ar kitokį jų išskirtinumą, savitumą, jų svorį pastarojo dešimtmečio mūsų literatūroje.

Tematikos atžvilgiu gavome porą veikalų, išeinančių už mūsų tautinių ribų. J. Gliudos "Namai ant smėlio" ir A. Landsbergio "Kelionės" ne tik veiksmo vieta yra Europos griuvėsių centras, baigiantis II-ajam Pasauliniam karui, bet ir vaizduojami žmonės, jų rūpesčiai, siekimai yra arba bendrai žmogiški ar net specifiskai volkiški ar kitaip nelietuviški.

Ir B. Pūkelevičiūtės "Aštuoni lapai" liečia tą patį šurpų metą, bet karo įvykių fone čia išryškina lietuvių siekimai pabėgti ar išsivaduoti nuo siaubio, užgulusio Lietuvą. Švietis Lietuvos kampačiai ir momentai, atkylą prisiminimais, paryskina to siaubo grasumą.

Kitos laureatės, Alės Rūtos, romane atgaminamos savo pilkumu mielos nepriklausomybės dienos. Gražios, jaunos, tik neturtingos ir bemokslės pusininko dukters psichologiniai meilės, pavydo, keršto niuansai irikiuos Bronė ir mūsų ryškiųjų personazų eilė, kur prieš 30 su viršum metų yra patekęs vyriškas taip pat neįprastinės sielos veikėjas — Kuprelis.

P. Jurkaus "Smilgių akvarelė" vaizduoja skirtingus dalykus, tačiau ir čia, panašiai kaip Alės Rūtos "Trumpoje dienoje", vyrauja šviesi anų laisvės dienų prisiminimų spalva. Ten Lietuvos kaimas, čia miestelis toli pažengęs nuo žemaitės laikų, žinoma, ne vien tuo, kad sutinkame ne tik mėšlus vežančių ar šieną kraunančių, bet ir mokslus einančių veikėjų.

J. Ignatonio "Ir nevesk į pagundą" naujas, aiškus, ne tuo, kad vaizduoja kaimo mokytojų gyvenimą (tokių dar nesenai mūsų, tiesa, buvo pasigendama, bet dabar jau šis tas yra), tik kad pateikia psichologinį numatytos, bet neįtikimos, o vis dėlto galimos meilės etudą.

Viename "Draugo" Bendradarbių Klubo valdybos išplėtiname posėdyje buvo svarstomas kun. V. Bagdanavičiaus pasiūlymas, skelbiant naują romano konkursą, pareikšti pageidavimą pavaizduoti ką nors iš mūsų pvz. XIX amžiaus istorijos. Man teko griežtai pasipriešinti tais sumetimais, kad mūsų rašytojams šiuo metu beveik visai neprieinama bet kokie istoriniai šaltiniai. Vis dėlto, nors ir niekad nebuvo paskelbta tokio pageidavimo, Juozas Švaistas susigraibė meilės dienos ir parašė pirmą romaną apie Vincą Kudirką, kurio jis, gyvendamas kitame Lietuvos kampe, tikrai nebūvo matęs. Romanas susilaukė vieno didesnio priežiūto, būtent: esą įvairių netikslumų vaizduojant autoriui nepažįstamą jo meto suvalkiečių gyvenimą.

Norėtųsi J. Švaistui pasiūlyti, kad jis savo įgudusio rašytojo ranka pavaizduotų jam gerai pažįstamose apylinkėse gyvenusių žmonių ir originalius mūsų veikėjų, kaip kad A. Strazdas ar J. Katelė, kurį jis pats gal yra matęs.

Ką tik išspausdintas J. Gliudos "Sikšnosparnių sostas" dar nespėtas spaudos įvertinti, bet jau dabar galima sakyti, kad tai pats ryškiausias ir turinčiausias aktualios mums visiemis temos literatūrinis apipavidalinimas. Kaip "Ora pro nobis" matėme Gliudą gerai pažinus ne tik bolševikų paviršius, bet ir sumaniai pajėgiant kritikuoti pačią komunizmo sistematą, taip "Sikšnosparnių sostas" autorius pasirodė giliai įžvelgęs į dabartines mūsų problemas ir sugebą išryškinti personazus.

Vienu kitu sakiniu prisiminus "Draugo" premijuotuosius romanus, tenka pakartoti, jog čia tikrai nugrąbiau "kaip virenė tautos", nes kas gi suskaičiuos visus tuos veikalus, kurie buvo parašyti dešimčiai "Draugo" konkursų ir kurių svoris mūsų literatūrai įvairiopaipai turintino.

Adolfas Daukantas

DEBESYS

Aukštai tarp žemės ir dangaus
Skrenda debesų pulkai
Ir gal dar šįnakt, kai išauš
Baltas plačias savo sparnais
Jie mano tėviškę praplauks.

Gal jie praskrisdami lengvai
Pro tėviškės lankas žalias.
Ties sodu žydinčiu baltai
Išgirs sesers tylias raudas,
Kai saulė leis vakarus.

Ar jie prie kryžkelės atras
Lengvą pavėsyje beržų
Į dangų kylančias rankas?
Ar gal ten žemė tik juoda
Teženklina mūsų dienas laisvas.

Nėra jiems uždangų ir sienų
Tarp žemės ir dangaus
Pracis mūsų metai, prabėgęs mūsų dienos
Tik jie netrukdomi keliaus
Tarp žemės ir dangaus.

TREČIA KARTA

Prabėgo metai! Triskart palaužė vėjas nendrę,
Ir didis skausmas žmogaus širdį plėšė!
— Ar besugrįš anos laimingos dienos,
Kurios aš praieities gyvoje vizijoje
Šviesiausiu spinduliu regiu?

Nubėgo vandenys! Akmuo upelyje sudilo,
Ir menkas lašas jūras giliąsias pasiekė!
Tik man pailsusiam, pavargusiam be galo
Pro debesis tamsius ir audrą sėlstančią
Nė vienas gyvas spindulys nešvisteli.

Sugrįžo paukščiai! Tris kart pragydo vieversys
Svetimus dirvonius! Trečių kartą saulėn kyla gelsvas
grūdas!

Svetimoji žemė trečių kartą gimdo vaisių!
O kada aš su mylima, su motina ir broliais
Pirmą grūdų sąvą savo žemėn žert galėsiu?

Cholesterolis sendina

Patirta, kad triušiai dveju metų laikotarpyje gauna pažengusiam laipsnyje arterijų sukietyjimą, jeigu ši liga pradeda ma per porą mėnesių, duodant jiems maistą, turintį daug cholesterolio. Tai susekė Kanados gydytojai dr. P. Constantinides, J. Booth ir G. Carlson, gyvenę Vancouveri, B. C. Yra davinų spėjti, kad cholesterolis yra priežastimi atherosklerozės ir žmonėse. Minėtieji gydytojai, du mėnesius triušius maitinę tokia maistu, kuris turi aukštą cholesterolio kiekį, rado, kad po to visi triušiai gavo riebalų nuosėdų jų gyslose, kas yra ankstybas to ligos pažymys. Tyrimams vadovavę mokslininkai priėjo išvados, kad gausus ėmimas maisto, turinčio daug cholesterolio, didžiai pagreitina arterijų sukietyjimą.

Trijų matavimų televizija

Jau yra surastas būdas, panaudojant du aparatų, gauti trijų matavimų televizijos vaizdą. Išradimą padarė Cohu Electronics, Inc., San Diego, Calif.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Dipl. chem. inž. Jonas Rugis šiandien švenčia savo 60 m. amžiaus sukaktį: gimęs Švėkšnoje, 1901 m. vasario 4 d. Gimnazijos mokslus ėjo Palangoje, Mohileve ir Kaune; chemijos inžinerijos studijas baigė Gento Universitete, Belgijoje. Po studijų 1928 m. grįžęs į Lietuvą buvo Prekybos Departamento ekspertas chemikas Pramonės Skyriaus vedėjas; vėliau — Geležinkelio Valdyboje skyriaus viršininkas ir referentas; po to — Mariampolės cukraus fabriko vyr. chemikas, pagaliau — aukšt. technikos mokyklos dėstytojas ir vice direktorius.

Jonas Rugis

Tremtyje dirbo Kelheimo sintetinio šilko fabrike kaip tyrimų chemikas, buvo tarnautojas UNRRA ir IRO įstaigų. 1949 metais atvykęs į JAV, kurį laiką ėjo chemiko pareigas Chicago Universitete ir Wilsono Bendrovės Laboratorijose. Dabar dėsto Rosary Kolegijoje.

Visuomenininkas, ėjęs pareigas stovyklų komitetoose, inžinerių valdybose. Spaudoje pradėjęs rašyti prieš 25 metus, parašęs straipsnių apie medžio amatų naudojimą kurui. Yra parašęs "Kuro technologijos vadovėlių", "Kuras ir jo vartojimas", "Švėkšnos praeitis". Jo straipsnių mokslo, technologijos, ekonomijos ir administracijos klausimais gausiai yra spausdinę "XX Amžius", "Technika ir ūkis", "Tautos ūkis", "Geležinkelininkas", "Draugas". Inž. J. Rugis yra vedęs dr. Alė Rūta, gyvena Chicagoje.

● Adomo Mickevičiaus gimimo data ir vieta kelia diskusijas lenkų tarpe. Tuo reikalu Zygmunt Novakowski parašė straipsnį į "Dziennik Polski" (Detroite), kurį perspausdino ir "Dziennik Chicagoski" (I. 26). Straipsnyje pasisakoma, jog labiau patikėtina, kad Mickevičius yra gimęs 1798 m. gruodžio 24 d. Zaošės dv. Naugarduko apyl., bet kairurie taigpi mini jo gimimo datą esant 1799 m. sausio 4 d., o tarp gimimo vietų minima Wygody, Naugardukas, Oswiec ir Litovka. Tačiau poeto brolis Aleksandras, remdamasis motinos ir kito brolio pasakojimais, yra tvirtinęs, kad Adomas Mickevičius yra tikrai gimęs Zaošės dvare. Pats Mickevičius savo vardinę ir gimtadienį švedavo Kūčių dieną, gruodžio 24. Nowakowskio straipsnis baigiamas mintimi, jog vienas tikras dalykas, kad Mickevičius yra kilęs iš tų pačių rytinių dalių, kurios davė Kosciuską ir eilę kitų garsenybių. Straipsnis baigiamas Ad. Mickevičiaus posmiu: "Lietuva, mano tėvyne, tu esi lyg sveikata"...

● 15 nuo mirties kun. Jono Kriščiūnaitis (Aisbės brolio) sveina vasario 9 d. Mirė Romoje, beedamas 80-tus metus amžiaus. Yra buvęs "Ūkininko", "Kryžiaus" ir kitų laikraščių bendradarbis; taigpi buvo arkv. J. Matulio sekretorius; daug pasidarbo steigiant tėvų mokyklų biblioteką Mariampolėje.

● Jono Kriščiūno, visuomenininko ir žurnalisto, mirties 20 metų sukaktis pripuola rytoj; yra miręs 1941 m. vasario 5 d. Kaune, eidamas 77 metus amžiaus. Buvo studijavęs Maskvos Universitete. 1890 metais persikėlė į Tilžę, kur redagavo ir leido "Sviesa", o 1889 ir 1891 — 1895 m. buvo "Varpo" ir "Ūkininko" redaktorius. Kai 1897 m. grįžęs į Lietuvą, žandarų buvo suimtas, kalinamas Kaune ir Petrapily, pagaliau ištremitas į Taliną. Gražnius spaudos laisvę atvyko į Vilnių ir čia dirbo "Vilniaus žinių" redakcijoje; buvo vienas iš Vilniaus 1905 m. seimo šaukimo pradininkų. Kai kurį laiką redagavo "Rygos Garsą". Didžiojo karo metu buvo Rusijoje, Grįžęs į Lietuvą, dirbo "Dabarties" dedakcijoje. Jo atsiminimai buvo spausdinti "Lietuvoje", "Ryte", "Lietuvos Aido", "N. Romuvoje", "Kovos Keliuose", "Mokslas Dienose" ir kt. Atskirais leidimais išėjo "Didis triukšmas, subruzdymas, naujo laikraščio steigimas" (1907), "Mano praieities vaizdeliai" (1936).

● Dr. Leonas Seibutis kovo mėn. 15 dieną Chicago Urologų Draugijos susirinkime laikys paskaitą "Eksperimentinis inkstų akmenų tirpinimas". Papasakos apie naujus būdus be operacijos išstipinti inkstų ir šlapimo takų akmenis. Dr. L. Seibutis dirba Chicago Universitete urologinių tyrimų srityje, lanko Hines ligoninę, lavindamas ten esančius gydytojus rezidentus, besispecializuojančius urologijoje; be to, turi savo praktiką 30 N. Michigan Ave., Suite 808, Chicagoje. Dr. L. Seibutis kilęs iš Užpalių (jo tėvas ten buvo vaistininkas), medicinos studijas baigė Frankfurto Universitete, urologijos specialybėje gilinosis Chicago Universitete, prie kurio jau dirba ketverius metus. Du jo straipsniai apie akmenų formavimąsi šlapimo takuose yra tilpę "Journal of Urology", leidžiamame Chicagoje. Kai kurį laiką yra buvęs universiteto insruktorius, o dabar dirba prie tyrimų. Leidinyje "Proceedings of Experimental Biology and Biochemistry", balandžio mėnesio, bus išspausdinta dr. Seibutis studija apie pieno įtaką akmenų formavimąsi inkstuose ir šlapimo takuose.

● Kamerinės ir simfoninės lietuvių kūrųos leidimo fondai rengiami trys smuikinininko Izidoras Vasyliūno koncertai: vasario 26 d. 3 val. So. Bostone, Mass., Lietuvių Piliečių Klubu naujoje salėje; kovo 5 d. 3 val. Cambridge, Mass., Roberts School salėje ir kovo 12 d. 3 val. 45 min. Norwoode, Mass., Šv. Jurgio parapijos salėje. Visų koncertų programa ta pati: Tartini sonata G moll, Chausson Poema, Gaidelio trys miniatūros — Lietuviškas šokis Nr. 2, Milda ir Pavasario šokis, Singing Suite A moll. Akompanuoja Marija Vasyliūnaitė. Į visus koncertus jaunimas, iki 16 metų imtinai, leidžiamas nemokamai.

● Dail. Kęstutis Zaplasis dėsto meną Syracuse Universitete ir toliau studijuoja. Baigdamas Chicago Meno Institutą jis yra laimėjęs \$3,600 premiją. Gavęs magistro laipsnį 1962 m., planuoja vykti į Europą pagilinti meno studijų. Savo kūryboje yra pamėgęs abstrakčiai išreikštą gamtovaizdą — augalus, akmenį, erdvę.

● Dr. Juozas Gudauskas atostogaudamas Tuscon, Arizonoje, gilia biochemijos studijas vietiniame universitete.

"Draugo" 1951—1959 metų romanų konkursuose premijas laimėję kūriniai

SVENTASIS IR PASAULIETIS RASYTOJAS

MYKOLAS KRUPAVICIUS, Chicago, Ill.

Nuostabiai gerų rašytojų yra šventųjų tarpe. Jų daugelis imdavosi plunksnos. Jų rašiniai palikimas didelis, brangus ir įvairus: moksliniai traktatai, laiškiniai, pamokslai, maldos, atsiminimai, išpažinimai, užrašai ir pastabos. Tam jų paliktame raštų lobyne daug reikalingų žinių gali rasti ne tik dvasiškis, bet ir pasaulietis. Daug šventųjų yra nusipelnę savo krašto kalbai ir literatūrai. Šventumas ir kunigiškas pašaukimas nesudaro kliūtis tapti geru rašytoju ar poetu. O tuo tarpu joks didžiausias rašytojas tokio rango, kaip Dantė, Šekspyras, Molieras, Gėtė, netapo šventu. Dar daugiau, daugelis literatūrinių genijų buvo tolimi nuo pavyzdgingumo savo gyvenimu, o charakteriu — nuo taurumo.

Šventieji, net tokios rūšies, kaip Kūdikėlio Jėzaus Teresėlė, kuriems trūko vadinamos literatūrinės kultūros, vadžiojo plunksna labai tiksliai, taikliai ir drąsiai. Šiomis savo rašytomis savybėmis jie dažnai pranešdavo net renomuotus rašytojus pasauliečius. Šventumas rašytojui duoda du labai vertingus dalykus: didelę įtikinimo jėgą ir sugebėjimą pamiršti save. Be to sugebėjimo negalima pasiekti aukščiausios plunksnos dorybės — paprastumo. Garsiausi pasaulio rašytojai savo kasdieniniame gyvenime buvo dažnai sunkiai pakenčiami egocentrikai, bet jų garsiai kūriniai gimdavo tik tada, kai jie savo vizijų pagauti užmirdavo apie save, išeidavo už savo as ribų.

Tas vizijų pagavimas kitaip paveikia pasaulietį rašytoją, o kaip šventąjį. Tos vizijos gal yra ta priežastis, dėl ko šventieji buvo didieji rašytojai, bet ne didžiausi. Šventasis eksperimentas, Bažnyčios tokiu paskelbtas, nesiduoda savosios, individualinės estinės vizijos pagavimas. Nėpantis savo galinčio ir jautraus grožio išjautimo ir milžiniško individualumo, šventasis renkasi geresnę dalelę — tiesą, o savo as negali nei kelti viršun, nei akcentuoti ar ryškinti, nes jam rūpi savo sielą dangui laimėti. Sainte-Beuve šv. Pranciškų Saleziečių vadina „pilna švelnumo ir patrauklumo gulbe“. Kiti ji vadina „Sabaudijos gulbe“. Tokiu titulu buvo apvadinotas ir Šekspyras ir vadinamas „Avono gulbe“. Bet ir Šekspyras, ir Molieras, ir Rasinas, ir Mickėvičius, ir Dos-tojevskis ir kiti to didumo rašytojai turėjo savyje, vieno rašytojo pasakymu, kažką paviršia: paviršia spalvingumo, aistringumo ir daugiau ar mažiau paviršia tuštumo. Dangiskasis Jūrų aukščiausias vertina tą kūrinį, kuris parašytas nekalto baltumo gulbės plunksna. Bet žmogaus tokie raštai netraukia ir nekelia tokio susijaudinimo, kokio sukelia genialūs grožinės literatūros kūriniai, kur kūrybinė aistra grumiasi su Dievo meile, o gaivalinga vaizduotė — su išmintimi.

Šv. Pranciškų Saleziečių

Pijaus XII enciklika „Rerum omnium perturbationem“ šv. Pranciškaus Saleziečio mirties trijų šimtų metų sukaktyje paskelbė jį rašytojų ir laikraštininkų globėju, nors jis dar prieš tą paskelbimą daugelio tokiu globėju buvo pasirinktas. Šv. Pranciškų gimė 1567 metais, trečiais po Kalvino mirties ir ketvirtais po Tridento Santa-rybos, labai neramiais ir auringais laikais. Tas didysis vadinamos kontrreformacijos šventasis, „Ivado į maldingą gyvenimą“, paprastai vadinamas „Filotea“ ir „Traktato apie Dievo meilę“ (Teotimo) autorius, Bažnyčios Daktaras, Genevos vyskupas ir išpažintojas, buvo didelio masto rašytojas. Ar jis buvo didžiausias rašytojas iš

šventųjų tarpo ir didžiausias šventasis iš rašytojų tarpo?

Tuo klausimu galima daug ginčytis ir jokių rezultatų nepasiekti. Tikrai štai kas: šv. Jona nuo Kryžiaus buvo didesnis poetas už Saleziečių. Jo „Filotea“ tikrai negali lygintis su šv. Augustino „Išpažinimais“. Bet kita vertus, yra neginčijamas faktas, kad jokia naujųjų laikų tautinė literatūra nėra tiek laimėjusi iš kito šventojo rašytojo, kiek yra pelniusi turtingiausią pasaulio literatūrą, būtent — pranciškų literatūrą.

Jo tėvynėje (kalbinėje, nes Sabaudija anuo metu buvo nepriklausoma kunigaikštija) kritika ir literatūros istorija seniai šį šventąjį laiką pranciškų prozos tėvu. Jis statomas vieno gretojo su tais rašytojais, kurie pranciškų kalbą padarė labai lanksčią, žodingą, sugebančią tinkamu ir taikliai žodžiu nusakyti ir išryškinti visa, ką tik sugalvoja galva ir tai ne bet kokia galva, bet pranciškų. Tai jis — šv. Pranciškų Saleziečių ne mažiau už Montaigne nutiesė kelią pranciškų literatūros aukso amžiui. Jis krovė pagrindus dabartinei subtiliai ir skambiai pranciškų kalbai. Jo subtilus humoras tiesė kelią Molierui. Jo aforizmų ir epigramų dovana rengė Paskalio „Mintis“ ir Rošefuko (Rochefoucauld) „Maksimas“. Kaip psichologas ir charakterologas prašoko Brjėra. Jo įtaką i Bossuetą ir ypač i Feneloną pranciškų literatūros istorijos laikoma neginčijama tiesa.

Šv. Pranciškaus Saleziečio palyginimas su didesniais už jį šventais rašytojais, kai šv. Jona nuo Kryžiaus, šv. Augustinas, pridėkime dar šv. Teresę Didžiąją, Sekimo autorį, šv. Bernardą, pagaliau šv. Povilą, duoda mums galimybės atskleisti ir daugiau jo teisių ir rašytojų ir laikraštininkų globėjų. Nūdienė plunksnos darbininko samprata turi tokių elementų, kurie žymiai stipriai ir pilniau prasimuša pas šv. Pranciškų, negu pas jo didesnius kolegas.

Rašytojas — menininkas

Rašytojame mūsų laikais daugiau matome meno, negu betkuriais kitais laikais, žodžio meno. Rašytojame tapo lyg amatas, kurio darbo medžiaga yra žodis. Šiandien negalime įsivaizduoti rašytojo be nusistatytos savo kūrybos formos, o rašytojame — be sąmoningo artizmo. Šiuo atžvilgiu šv. Pranciškų artimiausias nūdienės literatūros didybėms. Jis drąsiai galėtų dalyvauti gyvenamųjų

laikų rašytojų diskusijose formos, stiliaus, kalbos, metodo klausimais, nors gal jam ne kartą tektų gerasirdiškai šypelti, girdint savo dvidešimtojo amžiaus kolegų rašytojų nuomones tais klausimais. Šunkū įsivaizduoti šv. Bernardą Nobelio laureatu, o šv. Pranciškų galimą, net nesunkiai. Jis tikrai ir Pranciškų Akademijos nemirtingųjų šeimai. Čia pravers pažymėti, kad šv. Pranciškų 28 metais prieš atsiradimą Pranciškų Akademijos įsteigė savo Sabaudijos italų akademijos pavyzdžiu akademiją, kurią pavadino Florimontano Akademija.

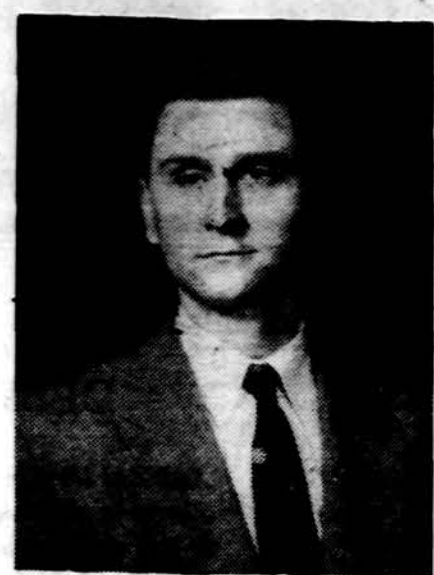
Šiandienis rašytojimas virto profesija, tiesa, daugelyje vietų mažai apmokama, bet vis tik profesija. Šv. Pranciškų buvo vyskupas, ne profesinis rašytojas ir daugiau vyskupas, negu rašytojas. Tačiau, jis, gyvenamas tuo metu, kai spaudos išradimas pagimdė spaudos leidimo pramonę, tapo daugiau panašus i nūdienius spaudos pramonės darbininkus — literatus, negu jo amžininkai kiti šventieji rašytojai. Jis rašė jau spaudai, jis rūpinosi skaitytoju, stengėsi jį patraukti, net nusileidavo jam, pasakytum — pa taikavo, bet jo pataikavimas pasireiškėdavo tik formos srityje, bet ne turinio, jis ėmė net priklausomai autorii honorarą, o savo „Filoteją“ sukūrė tai, kas šiandien vadinama best-selleriu.

Mistika ir tiesos ieškojimas

Didžiausi šventieji rašytojai buvo mistikai. Jų kūrybos svarbiausias tikslas — įamžinti rašyto žodžiu tas paslaptis, sunkiai apsaugojamą žinią, kuri buvo patirta kontempliacijoje. Dėlto jų raštuose tiek privačių, asmeniškių, tamsių, lyg šifru rašytų, puslapių. Tokių puslapių nemaža ir šv. Povilo raštuose, nors jie buvo rašyti žmoniems mokyti. Ar šv. Pranciškų

Pristatome Visokių Rūšių STATYBĄ IR NAMŲ PATAISYMIU MEDIJĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASY LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Rastinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

Algirdas Landsbergis, laimėjęs 1953 metų romano konkursą kūriniu „Keliomis“; vasario 5, 12 ir 19 dienomis Chicagoje anglų kalba vaidinamas jo dramatis veikalas „Penki stulpai turgaus aikštėje“.

kus Saleziečių buvo mistikas? Mistinė teologija buvo jo svarbioji tema. Bet ar jis jį rėmė kitų atpasakotais patyrimais, ar savo dvasiniais išgyvenimais, diskretiškai tyli. Yra duomenų, kuriais pasiremus galima prieiti apie jo pasiektas mistinio gyvenimo viršūnes, bet jo nuolankumas ir krikščioniškas kuklumas neleido tuo klausimu kalbėti.

Šventieji rašytojai turėjo ir kitų motyvų imtis plunksnos: ieškojimas tiesos ir tos tiesos skelbimas ir platinimas. Pirmas motyvas davė mums šventų rašytojų filosofų, antras — rašytojų moralistų. Abu motyvai vaidino svarbų vaidmenį šv. Pranciškaus kūryboje. Jis buvo stiprus filosofas, kuris ne tik gerai pažinojo savo Angelikąjį Daktarą — šv. Tomą Akvinietį, bet mokėjo jį papildyti ir net taisyti. Jis buvo dvasios vadovu, moralistu ir pamokslininku daugiau, negu bet kuo kitu. Štai šioj srityj jo kūryba išsimuša iš rašytojo formos ir veržiasi i laikraštininko, žurnalisto veiklos plotą. Ne veltui jis yra ir laikraštininkų globėju.

Modernus metodas, pažangi pedagogika

Filosofas tiria, ieško. Mokytojas moko. Pamokslininkas pagauna, moko ir, reikalauj esant, bara. Šv. Pranciškų visa tai daro ir daro ne bet kaip. Šv. Pranciškų dar rūpinasi ir tuo, kas turi būti kiekvieno laikraštininko pagrindiniu rū-

TELEVIZIJAS
Sąžiningai ir nebrangiai taisau.
1/2 patarnavimą vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir dalyk.
Pigios pakeičiamos lempos.
J. M. GLINAS
2549 W. 69th St. H. A. PR 6-1063

MOVING
R. ŠERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Pl. WA 5-8063

pesniu. Jis, pažinęs tiesą, stengiasi ją išaiškinti patikslinti ir suformuluoti taip, kad ir bemokslui ji būtų suprantama ir prieinama. Jis mokydamas ne tik rūpinasi savo žinias perteikti kitiems, bet stengiasi surasti efektingiausią perteikimo metodą. Jo vatos metodas ultra — modernus, pažangi pedagogija.

Jo raštai skaitytoją auklėja, įtraukia i bendradarbiavimą, jį suinteresuoja ir padaro savo idėjos gynėju ir platintoju. Kaip pamokslininkas ir dvasios vadovas šv. Pranciškų Saleziečių žmogų pagauna ir veda, bet pradeda įtikinimu, patraukimu i save pasitikėjimo įgijimu. Drąsina, popularina, palengvina. Tuo jis skiriasi nuo šių dienų laikraštininkų: jis sunkius klausimus palengvina, bet lengvų nedaro dar lengvesniais. Jis patirtas tiesas popularina, bet neieško savo populiarumo. To šv. Pranciškų nusistatymo šaknis siekia didelio gilo i semiasi syvus iš jo paties labai rūpestingai ir teisingai nustatytos teorijos tos dorybės, kuri pranciškų vadinama douceur.

Tą dorybę sudaro švelnumas, malonumas ir nuosirdus paslaugumas. Gal tai kažkam atrodo archaishku, atgyvenusiu dalyku. Bet tai yra didelė jėga, kuri niekad nepasensta. „Tout dans la vie doit se mener par douceur, rien forment“, kalba šv. Pranciškų. „Il faut attirer les ames, mais a la maniere des parfums, c'est-a-dire suave-ment“, — Visa gyvenime reikia daryti švelniai, ne prievarta, smurtu. Sielas reikalinga patraukti, bet tokiu būdu, kaip patraukia kvapai — švelniai, maloniai.

Jei kam atrodo, kad laikraštininko pagrindinis uždavinys nėra aiškinti, interusuoti, mokyti populiarizuoti ir įtikinant vadovauti, bet tik teikti aktualias žinias, naujienas ir sensacijas, tas neskiria uždavinio nuo medžiagos. Laikraštininko medžiaga yra naujienos, su tuo

reik sutikti. Bet tik medžiaga, ne pašaukimas ir ne uždavinys. Laikraštininkų globėjas šv. Pranciškų Saleziečių nebuvo profesionalas laikraštininkas, kaip nebuvo ir profesionalas rašytojas. Tad jo, kaip rašytojo, ir nebuvo pagrindinių uždavinių rašyti grožinių kūrinių. Jis buvo pasistatęs savo vyriausiu tikslu garbinti „amžinąjį ir amžinai jauną ir naują grožį“. Kaip laikraštininkas, jis mažai kreipė dėmesio i tai, ką mes vadiname naujienomis. Jis skelbė amžiną ir amžinai naują naujieną — Gerąją Naujieną.

Red. pastaba: Aukščiau paduotas tekstas yra prel. M. Krupavičiaus pamokslas, pasakytas sausio 29 d. Chicagoje „Draugo“ Bendradarbių Klubo pamaldose.

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. vidaus ligos
Tel. ofiso — Republic 7-4900
namų — GROVEHILL 6-3161
Persikėlė i naują ofisą
2858 West 63rd Street
FRANCISCO MEDICAL CENTER
Prima tik pagal apointmentus.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Aukščiausias moterių ligos
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v.
vak. Šeštadieniais nuo 2-4 v. popiet.
Trečdieniais pagal sutartį.
Ofiso tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos tel. Eberly 8-8244

Rez. GI 8-0873 Rez. HE 6-1670
Dr. Eisin Dr. Balukas
DR. W. M. EISIN-EISINAS
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERIŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2070
Valandos pagal susitarimą
Tel. neatsiliepa skambinti MT 3-000;

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6887
DR. B. GAJLIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: aukščiausias moterių ligos
2454 West 71st Street
(71-oje ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečdieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st St.
Val. kasdien nuo 6-8 val. vakaro
Šešt. nuo 12:30 — 2:30 val. p. p.
Treč. ir kitu laiku tik susitarus
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017
Ligonius prima pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų-rez. tel. Prospect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
(JOKA)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
AKUŠERIJĄ IR MOTERIŲ LIGAS
2656 West 68 Street
Val.: Pirmad. ir ketv. nuo 2:30 iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4. Kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso FO 7-0006, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1 — 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Treč. ir šėit. uždaryta

Telefonas: GROVEHILL 6-1555
DR. ALDONA JUŠKA
AKUŠERIJĄ SPECIALISTE
PRITAİKO AKINIUS
2422 W. Marquette Road
Valandos 9-12 ir 7-9 v. p. pagal susitarimą. Išskyrus trečdienius.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1581
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šėit. tik 10-12.

Tel.: RELiance 6-1511
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad. antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį 1-4 val. treč. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečdienius ir šėitadienius 12 iki 4 popiet.

Ofiso telefon. LAFayette 3-3210, jei neatsiliepa, skambinti Kedzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv., 6-9 val. Trečdieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDKIU IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
MEDICAL BUILDING
Pirmad., antradienį, ketv. ir penktadienį nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakaro. Treč. ir šešt. 11 val. ryto — 1 val. p. p. Šeštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168 Res. tel. Walbrook 5-3745

Tel. ofiso HE 4-1202, rez. PR 6-4733
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd St.
Val.: pirmad. ir ketvirtadienį 1-4 p. p. antradienį ir penktadienį 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-oje ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadienį: 9 v. r. — iki 2 p. p. Trečdieniais uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGLENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Ave.
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562
Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdien. Išskyrus trečdienius.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA-CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-0765
Namų: Eberly 9-3946
Pirm. val.: kasdien 6-9 v. v., šėit. 1-4 v. p. p. treč. uždaryta

Tel. ofiso VI 2-1484, Rez. RE 7-5818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3259 South Halsted Street
Val. kasdien: 3-7 p. p.; šėitadienį 2-4 val. Treč. uždaryta.

Ofiso telefonas — BLaShop 7-2828
DR. AL. RAKOPUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Treč. ir šėitadienį tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINES LIGOS
Priešais šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirm., antr., ketv., penktadienį nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštadienį nuo 2-4. Trečdieniais i kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2280

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir prietaisus akims
Kedzie stiklinis ir rūmai
4455 S. California Ave. YA 7-2581
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (treč. uždaryta. Šeštadienį 10 v. r. iki 2 p. p.)

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Tel. RELiance 5-4496
Rez. tel. GROVEHILL 6-0477
Valandos: 1-3 p. p. ir 6-8 p. m. Penkt. iki 1-3 p. m. Treč. ir šėitadienį pagal sutartį

Ofiso telefon. CLAREside 4-2886
Rez. telefon. WALbrook 5-2099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Bendra praktika ir specializacija)
(Kamp. 47th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 8 val. ir 6 iki 9 v. v. Šeštadienį nuo 2 iki 6 val. Išskyr. šėit.

Tel. ofiso FO 3-0050
Rez. tel. GA 3-0616
DR. FL. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5009 West 16th Street, Cicero, Ill.
Val.: Kasdien 9-5 p. m. Šeštadienį 1-4 p. p. Kitu laiku ir treč. uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendra praktika ir moterių ligos)
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1233 ar TR 3-5577
Ofiso val.: Pirm. 7-9 v. v., Antradienį, Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak. Šeštadienį 2-4 val. popiet ir sulig susitarimu.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6196
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktadienį nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8. Treč. ir šėit. uždaryta.

Telefonas — GROVEHILL 6-2833
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 68th Street
Specialybė: AKUŠERIJĄ IR MOTERIŲ LIGAS
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet. Trečdieniais uždaryta

Tel. PROspect 6-0400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VAKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadienį nuo 2 iki 4. Treč. ir šėit. tik skubiais atvejais i susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3180
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 3 iki 6 v. v. ir 7 iki 9 v. v. Treč. ir šėitadienį pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-0680
Res. 6400 So. Arcton Ave.
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p. p. 6-7 v.

Pirkite JAV Apsaugos Bonus

TAUPLYKITE LIETUVIŲ SOSTINĖS CENTRE CHICAGO SAVINGS B-VĖJE

Pasidėkite santaupas i apdraustą, tvirtą finansinę įstaigą, visais atžvilgiais išbandytą per pastaruosius 36 metus. Negalėsit rasti patogesnės ir pelningesnės vietos. Puikiai įrengimai, aukšti dividendai. Atidara tris vakarus savaitėje. Du dideli kiemai automobiliams pasistatyti.

Nemokamai teikiame daug pelningų patarnavimų.

KVIEČIAME I

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Ave. Chicago 36, Illinois
Grovehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 3. Trečdienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

LAUREATŲ ŽODIS

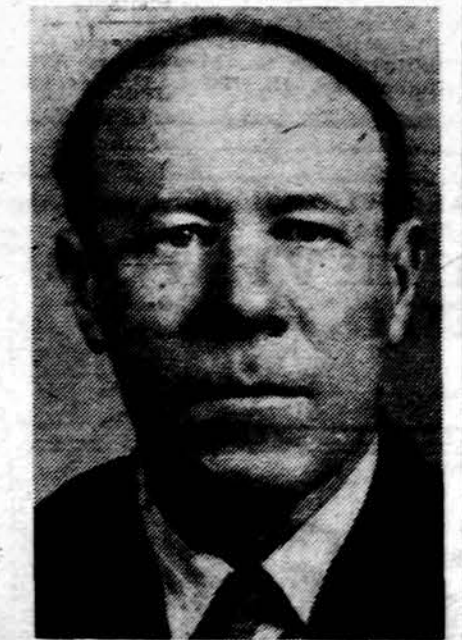
Sėkmingai vykstant romanų konkursams, "Draugo" laureatų šeima kasmet didėja. Išėjusi vis naujos rinktinės jėgos. Švenčiant tų konkursų dešimtmetį, įdomu išgirsti žodį ir tų, kurie kasmet pakaitomis vis atsidurdavo tų konkursų centre, išeidami laimėtojai. Buvo kreiptasi į juos su eile klausimų. Kokiai jų žodis?

Jurgis Gliauda

— Kuriai iš savo trijų premijuotų knygų paskyrė daugiau laiko parašyti?

— Parašyti ir apmąstyti romaną yra du skirtingi dalykai. Romano apmąstymui skirtą laiką man sunku aptarti, nes idėja gimsta ir laikinai slypi neįsivystoma, neapipavidalinama. Personazai nevisad gimsta pilnai mane patenkina. Rašyti taip, kaip neseniai spaudoje buvo skelbta apie vieną latvių rašytoją, esą, rašo atkarpai ir ne pats nežino pabaigos, laikau rimto rašymo profanacija.

Tačiau pasakyti tiksliai apie rašymo procesą galima. "Namų ant smėlio" parašiau daugiausia Jūros kalnuose, Šveica-

Jurgis Gliauda, laimėjęs konkurso premijas už romanus "Namų ant smėlio" (1951), "Ora pro nobis" (1952) ir "Sikšnosparnių sostas" (1959).

rijoje, kur, dažniausia, teko rašyti atsisėdus ant kermo, atokiau nuo pabėgėlių barakelių, ir turint prieš akis nuostabias grožio Alpes, matomas virš žemai nuskenusio slėnio. Rašymas užtruko bene trejetą mėnesių. Romano apmąstymai buvo sumesti Vokietijos miestelyje Messkirche.

Mano juri komisijos teisėjas Tamulaitis net supykė, kam aš sakausi parašęs per tris mėnesius. Esą, jei ilgai rašai, tai ir knyga savaime! Su tuo, aišku, leidiu sau nesutikti. Ir nešūmas trunka nepalyginamai ilgiau už gimdymo procesą. Tai visiškai tinka rašymui, kuris tik atbaigia mąstymus, ieškojimus, svarstymus, keitimus, papildymus, išbraukimus, ir visus kitus "ymus" ir "imus" romanų gimdyne.

"Ora pro nobis" parašyta Detroito 17600 Lindsay Ave, po dideliu topoliu, kuris dabar naujų šeiminių nukirstas. Jo pavėsyje buvo "žalias kambarys", o mano dispozicijoje ilgas pilno stieksas. Sumanytas tai knygai gimė per "Namų ant smėlio" premijos dienas Chicagoje. Mano rašymo stebėtoja buvo jauna varna, prijaukinta ir labai arši. Ji dažnai tupėdavo netoli, kvarkėdavo ir turėdavo vieną rankraščio puslapį, kurį pavogusi, ji apdraskė nagais ir snapu. Gailiosios neaukštesnės to momento nuotraukoje. Ji ir buvo pirmas mano rašto cenzorius.

"Sikšnosparnių sostas" sumečiau ir įvykdžiau Los Angeles. Pirmas romano pavadinimas turėjo būti "Pasibeldimas prie durų". Tačiau tema ir idėja bevystant, epizodas dingio išgyvenimų grandinėje. Šią knygą rašiau dviem "prisedimais". 1957 metais vieną dalį, o 1959 metais kitą dalį. Keistai šis romanas susipina su prof. Macineo asmeniu. Žinia, kad Vokietijoje buvo atvykusi iš Lietuvos jo

žmona, kviesti profesorius sugrįžti, yra vienas iš romano siužeto prototipų. Jo "Jobo drama" žavėjau, tačiau, nežinau kodėl, ieškojau jo tezei antitezės. Tai irgi įsmuko į romano turinį.

Cia aš miniu redakcijos parašymus, turėdamas pažymėti, kad pirmoji redakcija visad labai skiriasi nuo penktos, kuri visad galutinė.

— Kuriai modernios literatūros srovei esat labiau palinkęs?

— Visad esu linkęs tarp srovių sukūryti ieškoti savęs, kaip griežtai pasisakė antikiniai galvočiai. Turinys gali diktuoti apipavidalinimą, bet ne priešingai. Dažnai mūmose banalybė apvilktą sumoderninta forma, atrodo sena, darna, pamiršusi savo amžių ir pasipuosusi bikini. Manau, visi sutiks, kad virš srovių dogmatikos, verta mėgti ir grožėtis viskuo, kas žydi, kunkuliuoja ir nesutalpina į srovių dogmatiką. Va, mūsų poezija (kuria labiausia mėgstu): atkaklus Bradūnas, tik impresionistiškas Nyka, kosmiškas Bernardas ir, pasakykite, kurioms srovėms juos išdalinti? Rašytojas, sutaps su srove, tuo pat sutampa su laiko mada, kas palengvina senėjimą madai senstant.

— Ką dabar rašote, ir iš kur gaunate laiko rašymui?

— Kaip tik šiomis dienomis pastaciau paskutinį taską romanui "Ikarų sonata". Lietuviai turėjo savo Ikarą: Čiurlionį, kuris kilo į saulę su vaškiniais sparnais. Iš kur turio laiko? Turio gerą žmoną, kuri sustabdo man, kaip biblijoje, saulę dangų — ilga diena atneša vaisius. Mūza paseno moderniam gyvenime; o prie geros žmonos ir aš ne kelmas.

— Ką pasakysite apie dešimtajį romano konkursą, kurio juri komisijoje pirmininkavote?

— Dėlius buvo šykštus: tik penki rankraščiai. Temų skersmuo platus — nuo atominių ginklų iki pedagogikos. Tačiau, kaip žinia, ne tema svarbu. Ne apie ką, bet kaip. Tai kūrinio alfa ir omega. Žudo taip pat ir skubotumas. Rodos, matytė maitai, kad rašiny nesuręjęs ne dviejų redakcijų — ir dėl to bus nusivylimas nelaimėjus premijos. Labai patartina daugeliui — nepremijuotus dalykus išstudijuoti: po griežtos revizijos taps verti dėmesio romanai.

Savo pasakymuose juri komisijos nariai daugiau respekto skyrė romanui, kuriame yra gaivališkumas, tragizmas kasdienybėje ir kasdienybė tragizme.

Turiu pridurti, kad komisijos nariai paskyrė daug laiko ir pastangų rankraščių vertinimui. Mes įgyvendinome nuostata: absoliučiai nespėlioti, kieno plunksnai gali priklausyti konkurso rankraštis. Vertinimas remiamas išimtinai kūrinio kokybe. Šia proga aš norėčiau išreikšti didelę pagarbą komisijos nariams: poetui laureatui Bernardui Brazdžioniui, poetui E. Tumieniui, darbščiajam komisijos sekretoriui Juozui Kojeliui ir griežtam liuanistui Feliksui Kudirkai.

Alė Rūta

Gerbiamas redaktorius, dėkoju už laišką ir progą bent raštu dalyvauti iškilmingame "Draugo" romano konkurso dešimtmetį. Atsakau į laiške pateiktus klausimus:

— Kodėl dalyvavote konkurse?

— Turėjau romano rankraštį ir nežinojau, kur kreiptis dėl jo išleidimo. Tikėjau, jei ir premijos nelaimėsiu, "Draugas" galėtų išleisti mano knygą. "Draugo" leidiniai skoningi.

— Kaip tuos konkursus vertinate?

— Per paskutinį dešimtmetį "Draugas" milžiniškai pasitaravo lietuvių spaudai. Romanų konkursais pagyvino literatūri-

nį gyvenimą ir skaitytojams davė nemažai vertingų, įdomių beletristikos knygų.

— Kokių atsiliepimų susilaukėte, premijavus jūsų knygą?

— "Trumpos dienos" premijavimo ir išleidimo proga iš kolegų rašytojų, iš draugų ir ne pažįstamų žmonių gavau širdingų sveikinimų bei linkėjimų. Idomus Stasio Piezos straipsnis "Chicago American" — "Baby and a thousand dollar novel" — atkreipė Detroito amerikiečių reporterių dėmesį. Mano laimėjimas buvo aprašytas keliuose didžiuliuose Detroito laikraščiuose. Bet iš viso to (be aptu- rėto džiaugsmo) man susidarė viena liūdna išvada: ne tik amerikiečiai, bet ir mūsų žmonės daugiau patraukia sensacija, negu laimėjimas literatūrai. Girdėjau vieną knygų pirkėją sakant: "Aš perku tik premijuotus romanus". Premijos yra šiek tiek atlyginimas ir paskatinimas autoriams, bet neturėtų būti ženklų visuomenei, kad tik tiek knygų skaitytina, kiek jų premijuota. Vytauto Alanto, Alejo Barono ir daugelio kitų knygų yra lygiai vertingos ir įdomios, kaip ir premijuotų autorių veikalai.

— Ar turėjo kokios įtakos premija ir tolimesnį jūsų kūrybos gyvenimą?

— Taip. Paskatino daugiau dirbti. Malonūs premijos gavimo išpūdziai dažnai stiprino neįlgvame rašytojo kely.

— Ką siūlytumėte dėl "Draugo" romano konkurso?

— Siūlyčiau per sekantį dešimtmetį premijuoti ne vien romanus, o ir kitų formų geriausius literatūros veikalus.

— Kokios apraiškos mūsų tremties literatūroje jums labiausiai krinta į akis?

— Sutinku su Kaziu Bradūnu, kad visuotinė tyla, savotiška ignoracija slepia mūsų lite-

Alė Rūta Nakaitė Arbenė — autorė premijuoto romano "Trumpa diena" (1954 m.).

ratūrinį gyvenimą. Kaskart labiau pirkėjai praeina pro šalį, kur prie bažnyčios, kioskuose ar knygynuose guli dulkėse mūsų knygos; kaskart tyliau ir mažiau bekalba apie literatūrą rašto žmonės. Tokie reiškiniai, kaip "Draugo", "Aidu", Rašytojų Draugijos premijos, taip pat, mecenatų stambios aukos mūsų literatūrai, dar palaiko gyvybę ir duoda vilčių, kad ne savu noru palikę Tėvyne lietuvių išliko kūrybiškai, kultūriškai stiprus ir naudingi Lietuvai. Tai, žinoma, taip pat priklausys nuo kiekvieno mūsų gerų norų bei pastangų kultūriškai augti ir gyventi.

Birutė Pukelevičiūtė

— Kodėl dalyvavote konkurse?

— Iš kur ateina žmogaus svajonės? Turbūt, tasyk buvo toks metas: toks vėjas, tokia dangaus spalva ir todėl — tokie troškimai.

— Kokių atsiliepimų susilaukėte, jūsų premijuotam veikalui pasirodžius?

— Skaitytojas buvo man labai maloningas. Daugiau, negu tikėjau, daugiau, negu buvau verta...

— Kaip laimėjimas tame konkurse paveikė ir tolimesnį jūsų kūrybos gyvenimą?

— Kadangi netrukus grįžau

Birutė Pukelevičiūtė, laimėjusi premiją už "Aštuonis lapus" (1955).

prie teatrinio darbo, mano atvejis gali pasirodyti labai nekonsekventiškas. Tačiau vidinė trauka užgaidinga savo pasūkiuose. Menininko kelias yra tarsi upė, nešama gėlmės sūkurio — mažai priklausanti nuo krantų peizažo. Jos tėkmės neapsprendžia nei dienos skaistumas, nei dargana, nes toji srovė — pasamoninga.

Su jautriu savo skaitytoju man teko susitikti teatro salėje ir jis buvo lygiai jautrus žuromas. Už tą abipusį prielankumą bent šia proga norėčiau lietuviškai visuomenei išreikšti gilią padėką.

— Kokių pasiūlymų turėtumėte ryšiu su "Draugo" romano konkursu?

— Iš šalies sunku duoti taiklių sugestijų. Bijau, kad nežinant kasmetinio konkurso problemų, mano pasiūlymai gali būti nereali šneka. Tad, jų vietoje norėčiau sudėti "Draugui" ir jo romano konkursui pačius gražiausius savo linkėjimus.

— Kokia jūsų nuomonė dėl tremties lietuvių literatūros?

— Man rodos, kad pernelyg puolame į pesimizmą. Išeivijos literatūroje kasmet nušvinčia gražių prosvaisčių — viename ar kitame žanre. Turint galvoje sunkias rašytojo sąlygas ir procentą, kuriuo laisvajame pasaulyje tautą atstovaujame, rezultatas nebus toks varganas, kaip esame linkę nuogastauti.

Aštriausios išeivijos literatūros klausimas, mano manymu, būtų negausūs jaunosios kartos debiutai.

— Ar dar kada planuojate konkurse dalyvauti?

— Iš šio pasikalbėjimo, turbūt, skaitytoji jau paašėjo, kad esu menkas planuotojas. Gal kada nors konkurse ir dalyvausiu — jei vėl bus panašios vėjas, panaši dangaus spalva...

Paulius Jurskus

— Kodėl ryžotės dalyvauti konkurse?

— Buvo užėjusi gidri kūrybinė nuotaika, ją norėjau pasidalinti su kitais.

— Kokių atsiliepimų susilaukėte, jūsų premijuotam veikalui pasirodžius spaudoje?

— Įvairių. Į pagyrimą mažiau kreipiau dėmesio. Iš konstruktyvios kritikos gali labiau pasimokyti, bet kartais jos stinga.

Ir mano atveju, kritikai surado tai, ko visi nebuvo, ko nenorėjau pavaizduoti — praėjo nesupratę ar nepastebėję. Tiksliausi pastabų gavau iš draugų gyvu žodžiu. Už tai esu jiems dėkingas. Pagaliau, kiekvienas autorius juk pats jaučia savo

Paulius Jurskus, kurio romanas "Smilginių akvarelė" premijuotas 1956.

kūrinį trūkumus ir stengiasi juos įveikti.

— Ką jūs manote apie šių konkursų reikšmę Draugui ir apskritai mūsų tremties literatūrai?

— Dienraščiai tai suteikia gyvumo, patrauklumo, skaitytojus supažindina su autoriais, populiarina savo kūrybą. Tremties literatūrai tai suteikė naują impulso ir davė progos parašyti visą eilę kūrinių, kurie kitose sąlygose vėg būtų buvę.

— Kokią vietą konkursuose skiriate mecenatams?

— Reikia džiaugtis ir skatinti, kad mecenatų atsirastų daugiau. Tai vis padeda ugdyti mūsų literatūrą.

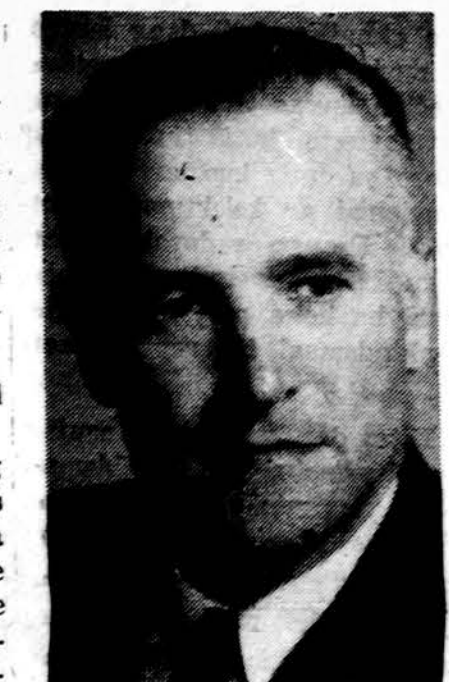
— Kokių pasiūlymų turite dėl ateities konkursų?

— Tęskite juos toliau. Mektams vieno romano dienraščio atkarpai, neužtenka. Ieškokite galimybių kokių nors būdų ar skelbti antrą konkursą, ar užsakyti kokiam autoriui parašyti romaną.

Jeronimas Ignatonis

— Kokios esate nuomonės apie konkursus? Ar konkursai ugdo mūsų literatūrą, ar ją nuvertina?

— Iš esmės pati konkursų idėja kaip priemonė mūsų literatūrai ugdyti, nėra be prieštarių, bet, atsižvelgiant į da-

Jeronimas Ignatonis, laimėjęs premiją savo kūriniui "Ir nevesk pagundą" (1958 m.).

barties mūsų literatūrai tarpai sąlygas, geresnė priemonė vargu be išgalvosi. Kaip ten bebūtų — gera ar bloga priemonė, — bet turime pripažinti faktą, jei nebūtų skelbiami "Draugo" romanų konkursai, kažin, ar būtume išspaudę tiek originalios kūrybos veikalų, kiek jų turime dabar.

Dėl literatūros kūrinio vertinimo spaudoje dažnai pasiginčijama. Vieni randa teigiamybę ar neigiamybę, ko kiti neranda. Tai priklauso iš kokio intereso žiūrima į veikalą. Tikrumoje gi literatūros kūrinio vertė glūdi ne tiek formoje, kiek turinyje. Kūrinio idėjos visuotumas, tipų originalumas iškelia veikalą į pirmąjį eilę ir nepamirštamųjų knygų eilę. Kiek to premijuotaisiais romanais pasiekta — spęs mūsų literatūros istorikai.

— Kokių sugestijų turėtumėte dėl ateities konkursų?

— Girdisi balsų keisti konkurso nuostatus, o kai kas net pasiūlo visiškai baigti konkursus. Atseit, baiminamasi, kad gali greitai išsisemti rašytojai ir nuvertinti pačią kūrybą. Gal ir ne be pagrindo šis baiminimasis, bet kyla klausimas, ar, užbaigus "Draugo" konkursų tradiciją, pagerės mūsų išeivijoje literatūros reikalai? Ar daugiau rasis rašytojų, rašančių tik patiems sau, kaip jau yra vienas pasiskelbęs, ar ir lentynose gulintieji rankraščiai daugiau prisidės prie mūsų literatūros ugdymo, negu "Draugo" atkarpose spausdinami ir atskiromis knygomis išleidžiami premijuotieji ir nepremijuotieji romanai?

Originalios kūrybos skatinimas mūsų literatūrai turi neįpasakytai didelę reikšmę, todėl ši "Draugo" tradicija palaikytina, iki ją ištesės patys rašytojai. Dėl kitų literatūros

žanro kūrinių premijavime vertėtų galvoti, bet čia vargu bus suderinama su "Draugo" pasiūlymu keliu — kiekvienais metais duoti savo skaitytojams atkarpose naujų originalios kūrybos lietuvių rašytojų veikalų. Romanas, aysaka, novelė atkarpose spausdinti dar įmanoma, bet dramos veikalą vargu bau. Sakysime "Draugas" premijuoja dramos veikalą ir jį išleidžia atskiru leidiniu, tai būtų puiku, bet ką tuomet duos ištisus metus savo atkarpose dienraštis? Todėl iš "Draugo" skelbiamus romano konkursus tenka žiūrėti ne kaip į absoliučią mūsų literatūros vertinimo apraišką, bet kaip į dalinę, išplaukiančią iš dienraščio inkultūros, kurios vertės negalima nuneigti. O kitų žanrų kūrinių premijavimą tegu imasi kitos institucijos, kaip ir yra daroma.

— Kokių susilaukėte atsiliepimų jūsų premijuotam kūriniui spaudoje pasirodžius?

— Būta visokių — gerų, paskatinančių ir pikty. Kas beto praeina! Kai kam užkliuvo pats romano pavadinimas. Nepatiko! Ir vien dėl to kai kas jį atmetė, net neskaitęs. Gavau ir anonimių laiškų ir keistų telefonų paskambinimų. Visa tai suprantama: skaitytojai vienokiu ar kitokiu būdu reaguoja ir nori savo nuomonės pačiam autoriui perduoti ir jį įtaigoti ar desorientuoti.

Bet vienas dalykas man liks mįslė: ar daug "Draugas" neteko skaitytojų? Viena bevaikė, berods, ir neribanti iš principo, ponija, perskaičiusi dienraštyje atkarpose iki tos vietos, kur pagrindinis veikėjas pasiskelbė kad jis gerbia, vertina ir myli tik tas moteris, kurios gyvenime kovoja, dirba, vargsta, kenčia ir vaikus auginą — demonstratyviai sudraskė dienraštį ir pareiškė: "Jei "Draugas" spaudina tokius romanus, aš nutraukiu bet kokius ryšius su "Draugo", daugiau jo neškaitau ir neremiu!"

Nežinau, ar ši ponija ir vykdo savo nutarimą, ir ar daug tokių būta. Bet tik šurpas sukrečia pagalvojus, kas atsitiktų, jeigu "Draugo" konkursų komisijos ir dienraščio leidėjai pasidėtų skaitytojų nuotakoms...

Juozas Švaistas

Jūs provokuojate mane, kad pasisakčiau dėl premijuotų romanų ir "Draugo" premijų atskirai. Tema gana įdomi ir subtili. Sunku būtų susigaudyti, apie ką čia kalbėti. Malonu, kad ateitai į pagalbą su pateiktu planu, tartum anketa.

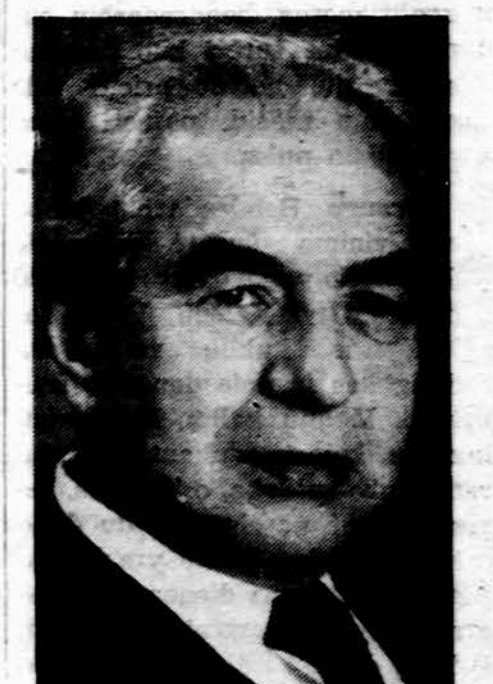
Dabar bandysiu atsakinėti: — Kaip palinkote dalyvauti konkurse?

— Grynai gyvenimiškas dalykas. Knygos reikalai vis blogė-

jo, ir leidėjų beveik nebeliko. O aš nesu iš tų vadinamųjų "bitnikų", kurie sensacijas gamina. Dėl to ir su leidėjais sunkiau. Parašius veikalą, didelis noras kad jis, kaip gerai užaugintas vyras, išeitų į viešumą ir veiktų pasireikštų. "Draugo" premiją laimėjus, jau tikras laidas, kad tatau bus įvykdyta. Vadinasi, veikalas pasirodys spaudoje ir bus išleistas atskiru leidiniu.

— Kokie buvo asmeniškai gyvenimai ryšium su konkursu?

— Didelė staigmena. Mažai te- turėjau vilties išeiti laimėtoju su Kudirka.

Juozas Švaistas autorius premijuoto veikalų "Jo sužadėtinė" ir "Kokius atsiliepimus sulaukėte jūsų premijuotam kūriniui pasirodžius spaudoje?"

— Čia tai savotiškas reiškinys: leidėjams verta pagalvoti. Nuosirdžiausi sveikinimai — linkėjimai vos tik paskelbus, kad konkursas laimėtas. Stipriausias reagavimas ir kalbos, kol eina atkarpė. Kai pasirodo atskiru leidiniu, visai menkas efektas. Iy būtu nebe g'mimas, bet šermenys. Visai suprantama: daugelis domėjosi ir skaitė dar šiltus, aštrius dažais tebekvepinčius laikraščio puslapius. Kai išėjo atskira knyga, pasirodė kaip ir pasenęs ir atgventas dalykas. Visas perskaityta, apmąstyta. Iš to išvada: didelis susidomėjimas "Draugo", kai mirga jo puslapiuose premijuoto romano galbais.

— Ar turite žinių, kad jūsų premijuotas veikalas pasiekė ką nors Lietuvoje?

— Kad mano romanas būtų pasiekęs Lietuvą jokių žinių neturiu. Iš daugelio vietų gavau tik pranešimus, kad žinojo apie mano laimėjimą. Klausėsi Amerikos radijo transliacijų. P. Lebonauskas buvo atvykęs pas mane į namus ir pasikalbėjimą įrašė į megafono kaspiną.

— Kokių sugestijų turėtumėte dėl ateities konkursų?

— Romanų konkursas tęstinas, tik gal su vienu pakeitimu:

(Nukelta į 4 pusl.)

INVENTORINIS IŠPARDAVIMAS!

INVENTORINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI. PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems; Lietuvai ir tolimajai Sibiriui — už žemas kainas! Gavome specialią medžiagų paltams kaip vyrai, taip ir moterys: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiūsti artimiesiems Lietuvon. Ypačiai yra atpiginta iki 50% medžiagos: (Draperies) — užvalaidoms, (Slip covers) — baldų užvalkalams ir (Upholstery) baldų apmušalams.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusįjį patalpų. Automobilis galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje

DRAUGO BENDRADARBIŲ KLUBAS

ANTANAS JUŠKA, Chicago, Ill.

Jau praėjo daugiau kaip 10 metų nuo atnaujinimo, tiksliau pasakius, atgaivinimo dienraščio Draugo Bendradarbių klubo. Apie ankstyvesnę šio vienetą veiklą galėtų parašyti redaktoriai L. Šimutis, I. Sakalas, o šis paskutinis, regis, ilgus metus išbuvo ir pirmininku, — kaip ir senesnieji korespondentai — bendradarbiai. Dienraščiai yra reikalingas gausus, patyręs, kvalifikuotas, bendradarbių būrys, norint turėti kuo daugiau skaitytojų, norint prieiti prie platesnių masių, pajusti tikrą gyvenimo pulsą.

Draugo Bendradarbių klubo atgaivinimo šventė buvo šio dienraščio vadovų suruosta 1950 m., tuoj po Kalėdų, Vycių salėje, prie kuklių vaišių. Čia daug kas ir apie daug ką šnekėjo. Iš anų kalbų, kiek prisimenu, kaip ir renkant atgaivinto klubo valdybą, o išrinkus, besidalinant pareigomis, du dalykai išryškėjo, kurie yra būdingi dar iš šioms dienoms. Senesnieji bendradarbiai kreipė dėmesį į dienraščio žinias, korespondencijas, skųsdamiesi, kad jos dažnai būna pavėluotos, kad iš jų vardai išlieisti... jaunesni bendradarbiai, kurie neseniai buvo persikėlę iš Europos, atrodė, kad permaža straipsnių, kurie paliestų tada tik gyvą lietuviškumo problemą, kad laikraštinė kalba nėra gryna, trūksta jai lietuviškumo, kad nepilnai teatavojamas menas, literatūra... Į atgaivinto klubo valdybą, jei neklystu, įėjo šeši žmonės — trys atstovavo senesniąją bendradarbių kartą, kiti trys naujuosius. Pirmininką berenkant, balsai pasiskirstė lygiomis. Balso buvo net tris kartus. Pagaliau balsų daugumą surinko šių eilučių autorius.

Keliose klubo valdybos posėdžiuose buvo svarstyta veiklos programa. Pirmininkas — dauguma jo minčiai pritarė — buvo tos nuomonės, kad be talkininkavimo redakcijai, be įvairių sugestijų, kaip dienraštį gerinti, reikia klubui duoti konkretų uždavinį, kurį stengiantis įgyvendinti naujas vienetą parodytų kiek galima daugiau savarankiškumo, nors dirbtų globoje ir artimame kontakte tiek su dienraščio redakcija, tiek su administracija. Po įvairių svarstymų buvo sustota prie organizavimo premijų fondo. Visi sutiko, kad ruošiant viešus parengimus, ieškant pavienius mecenatus, kiekvienas gautas pelno centas eitų tik į premijų fondą. Prisimenu, kad vienas valdybos narių sutiko būti kasininku, o kun. Antanas Miciūnas, MIC, tuometinis dienraščio administratorius, pilnai pritarė atskiros kasos buvimui.

Vokietijoje gyvendamas, kelis kartus girdėjau Čiurlionio Ansamblio koncertus. Prisipažinsiu, kad visada likau gilaus įspūdžio pritrenktas. Šis kolektyvas tada buvo savo žydėjime, kas visai suprantama — jam pavyko su prancūzų zonos okupacine valdžia sueti ir labai glaudų kontaktą, per kurį ansamblio dalyviams buvo išrūpinta geros patalpos gyvenimui, pakankamas maistas, o jie liko atleisti ir nuo kitų pareigų. Iš šios cionų dainai skyrė. Viso to, kai tik ansamblis persikėlė į Ameriką, pritrūko. Kas nori lyginti jų, čiurlioniečių, praeitį su dabartimi — vieną ir kitą pajėgumą, tas šio momento negali iš akių išleisti. Alfonsas Mikulskis, šio garbingo kolektyvo siela, didelio pasisventimo ir didelės pagarbos verta asmenybė, sugebėjo, kad ir prie pasikeitusių sąlygų, jau trečioje vietoje — Vilnius, Vokietija, Clevelandas — ansambli tinkamoje aukštesnėje išlaikyti. Šis meno kolektyvas ir JAV-bėse kuo geriausiai užsirekomendavo.

Kviesti čiurlioniečius su kon-

certu į Operos namus Chicagon, lietuvių laikinojo sostinė, prašant, kad šis savo honoraro visą tūkstantinę paliktų romano premijai, kas buvo nutarta Draugo Bendradarbių klubo valdytos posėdyje, buvo ir drąsi, ir rizikinga mintis. Jei maza tebus klausytojų, kas atlygins milžiniškas Operos Namų nuomos išlaidas, kas apmokės ansamblio kelionės bilietus, o iš kur tūkstantinę, apie kurią dienraštis savose skiltyse jau visus metus skelbė? Prisipažinsiu, kad tada mane ir kaip pirmininką, ir kaip to plano organizatorių, sumanytoją, daugiau kas baimino.

Kun. dr. Antanas Juška, romano premijos iniciatorius.

Koncertas trečią sekmadienį po Velykų prieš 10 metų praėjo visais viltis — 3,600 vietų Operos Namuose buvo pilnai užpildyta, pavėlavusieji bilietų nebegavo. Prisimenu, kad tuometinis, kartu ir dabartinis, tėvų marijonų provincijolas kun. J. Jancius, MIC, džiaugdamasis pasisekimu, dėkojo, linkėdamas, kad kiekvienais metais toks šaunus čiurlioniečių koncertas kartotųsi, įeity ir tradicija. Kiek prisimenu, buvo laimingas ir visas to meno kolektyvas — apmokėjus nuomą, atskaicius kelionės išlaidas, padėjus į banką visą tūkstantinę būsimai premijai, kurios mecenatu ir tai pirmuoju paliko Čiurlionio ansambli. Likutis daugiau kaip 1,300 dolerių buvo perduotas to sambūrio valdybai. Dirigentas A. Mikulskis tada tvirtino, kad tai buvęs pirmas toks aukštes honoraras, gautas Amerikoje. Čia pat sutarėme, kad ir kitais metais ansamblis duos koncertą. Likdamas antru mecenatu su antra tūkstantine.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
R. GINEITIS
3255 S. Union Ave., Chicago 16
Tel. Victory 2-0105
Vertimai — Pilietybė — Laiškai
1 dol. 25 ct. val. — privačiai.

Šį kartą nebuvo patogus laikas, koncerto pasisekimas buvo mažesnis — ketvirtadalis Operos Namų salės buvo tuščias, nors meninis koncerto lygis buvo veik aukštesnis. Pirmoji premija, kurios laureatas buvo Jurgis Gliuda (siurprizas visiems nepaprastas), muziko A. Mikulskio rankomis buvo įteikta pačiu iškilmingiausiu būdu. Pačios salės puošnumas ir didingumas daug kam priminė iškilmes Kaune, Operos rūmuose. Visos kitos premijos įteikimo iškilmės jau buvo paprastesnės, mažesnės salės. Kaip pirmininkas (valdybos nariai dauguma mano minčiai pritarė), buvau nuomonės, kad kiekvienais metais, nežiūrint, ar tai būtų didesnis ar menkesnis pasisekimas, reikėtų kviesti čiurlioniečius su koncertu, prašant, kad jie liktų amžinai premijos mecenatais — juk daina ir dailės žodis yra dvi vienos šeimos gražuolės.

Kalbant apie pačias premijas, jos Draugui sudaro nemažą finansinių sunkumų, jų ieškant, organizuojant. Galvočiau, kad lietuvių yra daug pasiturinčių, daug atjauniančių mūsų rašytojų skurdžią dalį, daug susirūpinusių mūsų menu, literatūra, tačiau mums trūksta tikrų organizatorių, kurie turėtų laiko, noro su daug kuo, ar tai būtų pavieniai ar kolektyvai pakalbėti. Draugo vadovai šimtais kitų darbų užversti, o jo klubo valdyba lieka pasyvioje rolėje, tenkindamasi tik reprezentacija.

Kitas dalykas, kaip ir naujas (prisipažinsiu, kad būdamas klubo pirmininku, buvau to sumanymo ir pirmas išskėlėjas), buvo įvedimas Draugo Bendradarbių klubo metinės šventės, kuri sutampa su diena šv. Pranciškaus Saleziečio, kuris yra

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė.

PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2481

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VOKALIZAVIMAS, PARDAVIMAS, TAIKYMAS, SERVIS, UŽDARYTA

1909 1960

Taupyk Stipriausioje CHICAGOS TAUPYMO BENDROVĖJE

Turtas — \$80,000,000.00

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board
Justin Mackiewicz, Jr., President

FREE PARKING

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien įskaitant šešt., nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaryama.

Muz. Alfonsas Mikulskis, su savo vadovaujamu Čiurlionio Ansambliu parūpinęs dvi tūkstantines dolerių 1951 ir 1952 metų "Draugo" romanų konkurso premijas.

katalikų žurnalistų globėjas. Čia specialios pamaldos sukelia rimtį, pasiryžimą, parinktas pamokslininkas visus savo pareigoms, kilniam darbui nuteikia.

Vaišės, kurias vadovybė puikiai suruošė, žurnalistus daugiau suartina. Kas liečia patį posėdį, daug kalbų, daug sumanymų, bet jie lieka popieriuje. Kai kurie bendradarbiai viską puola, kai kurie redaktoriai viską atremia, tad viskas kaip buvo, taip ir pasilieka.

Mano kelių metų dalyvavimo bei stebėjimo išvada būtų tokia, kad dienraščiai Draugui savas bendradarbių klubas yra labai naudingas, labai reikalingas, tačiau jo veiklos rezultatai priklausys nuo abiejų pusių — kas sudarys jo valdybą, kiek ji iniciatyvos turės, kaip ją mokes dienraščio vadovybė panaudoti Draugo tikslams ir uždaviniams.

SIUNTIMAI Į LIETUVĄ

SIŪSKITE DOVANAS VELYKOMS!

Geriamam patarnavimui pasirinkite seniausią bendrovę Chicagoje, kuri jau nuo 1947 metų pati turi pasirašiusi sutartį su Inturistu, Maskvoje.

Mūsų įmonės patarnavimo mokesčiai pigiausias. Per mus siųsti siuntiniai pasiekia gavėjus greičiausiai. Turime didžiausią pasirinkimą geros rūšies prekių. Atvykus automobiliu, dviejų valandų parkinimo išlaidos atlyginamos. Prašykite naujo katalogo.

TELEFONUOKITE:

Phone: WABash 2-9354

CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.

220 S. State St., Chicago 4, Ill.

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

FEBRUARY — VASARIO 2, 3, 4. D. D.

POPULAR BRAND of 10 Yr. Old GERMAN BRANDY	Fifth \$4.98
POPULAR BRAND OF IMPORTED CANADIAN 90.4 Proof WHISKEY	Fifth \$4.09
METAXA FIVE STAR GREEK BRANDY	Fifth \$5.49
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth \$4.89
DOMIAN IMPORTED RUBY WINE	Fifth .98¢
OLD ST. CROIX HEAVY BODIED 90 Proof IMPORTED RUM	Fifth \$3.79
NEW YORK STATE CHAMPAGNE PINK CHAMPAGNE, or SPARKLING BURGUNDY	Fifth \$1.98
ASSORTED 1959 VINTAGE GERMAN WINES	Fifth \$1.39
ZUBROWKA LIQUEUR 80 Proof	Fifth \$3.89
ESCORIAL GRUN 112 PROOF Imported from Germany	Fifth \$5.98

ŽINIOS IŠ OKUP. LIETUVOS

▼ Antplūdis vertimų iš rusų kalbos. Kaip rodo 1960 metų knygų katalogas, išleistas Valstybinės Literatūros Leidyklos Vilniuje, daug pedagoginės literatūros, ypač mokyklų vadovėlių, Lietuvoje yra verstų iš rusų kalbos. Atrodytų, kad Lietuvoje jau nebėliko pedagogų, kurie galėtų Lietuvos mokykloms paruošti savų originalių vadovėlių. Idomus dar ir toks reiškinys: Lietuvių autorių paruošti vadovėliai dėl nežinomų priežasčių ilgus metus neisleidžiami. Pvz. A. Čiplio ir S. Pupeikio "Elementorius Saulutė" jau buvo įtrauktas į 1956 ir 1958 metų katalogus, bet nebuvo pridėtas ženklas, kad leidinys jau yra išleistas, kaip paprastai būna. Net ir 1960 metų kataloge prie to leidinio tik pažymėta, kad "išeis II-me ketvirtėje", 70,000 egz. tiražu. (Palyginimui: Lietuvių kalbos gramatikos vadovėliai leidžiami 32—46,000 egz. tiražu, o rusų kalbos vadovėliai 20—40,000 egz.).

Dar pažymėtina, kad katalogas išleistas Maskvos knygų prekybos centro "Meždunarodnaja Knyga", o ne Vilniaus pedagoginės leidyklos, kurios vadovu katalogas spausdintas. Taip yra ir su kitų sričių knygų katalogais. Visa lietuviškų knygų prekyba, jei peržengia Lietuvos ribas, eina per Maskvos centrą. (E.)

Siurrealistinės tapybos istorija

Iš prancūzų kalbos. Išverstas šia tema veikalas "The History of Surrealist Painting". Jį parašė Marcel Jean su Apard Mazei. Vertė S. W. Taylor. Išleido Grove Press, 383 pusl., \$17.50. Knyga iliustruota 386 paveikslais.

LAUREATAI

(Atkelta iš 3 pusl.)

premiuoti tikrai vertingą kūrinį, o ne taip, kaip dabar iš "bėdos", kad tik būtų premijuota. Į konkurso sąlygas įnešti mažą pataisą: premijuojamas geriausias romanas apskritai, o ne vienas geriausių iš atsiųstų. Gali būti, kad ne kasmet pasiseks tokio romano susilaukti. Dėl to neverta nusiminti. Verčiau nieko negu mažavertis romanas ir dar pažymėtas premija, kaip "rinktinis". Atkarpa užteks romanų, kad ir nepremijuotų.

Vertėtų pagalvoti dėl konkurso praplėtimo, turint galvoti ir kitus literatūrinius žanrus — drama, poezija.

MOVING

A. BENULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. RE 7-7083

SOPHIE BARGUS RADJO VALANDA

Visos programos iš WOPR
A.M. 1490 Kilocycles FM 102.7 P.M.
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Sekadienį ir sekmadienį 9-10 val. ryte.
Vakarus kas pirmadienį 7 val. vak.
Rastinė: 7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Tel. HE 4-2413.

TV, RADIJAI, STEREOFONINIAI HI-FI, VOKISKI APARATAI
TAISYMAS IR PARDAVIMAS
FRANK'S TELEVISION AND RADIO, INC.
3240 South Halsted Street Tel. CA 5-7252

CRANE
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th St. Tel. LaFayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4 1/4%
NESA INVESTAVIMO SĄSKAITOS
Mokami nuo vasario 1 d., 1960
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PĖLNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.
VALANDOS: PIRMADIEN, IR KETV. 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRADIEN, IR PENKTADIEN. 9 v. r. iki 5 p. p.
SEKADIEN. 10 v. r. iki 12 v. d. Trečiadien, uždaryta.

JOSŲ DŽIAUGSMAS BUS PILNESNIS...
kai įsigysite ką nors nauja iš baldų. Tik už \$149.95 galite įsigyti 3 dalių miegamąjį setą, spyruokles, čiužinį, 2 pagalves, 2 lėpas, kilimėlį ir paveikslą. Už \$189.95: 2 dalių parlor setą, 2 pakopų stalą, cocktail stalą, 2 stalo lėpas, kilimėlį, 5 gabalų DINETTE setas \$39.95 ir aukščiau. Didelis pasirinkimas iš Vokietijos importuotų Stereo, HI FI, Fonografų ir radio aparatų, su kuriais galite girdėti Europos radio stotis ir kitokių baldų ir namams reikmenų.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Rd. Tel. SEeley 3-4711
Sekmadieniais atdara nuo 11 iki 5 val. po pietų

Planingas taupymas visada moka gerus **DIVIDENDUS!!**
Nuo 1905 metų, tai yra, nuo pirmos įsikūrimo dienos,
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
nuolat išmokojo aukštus nuosimčius savo taupytojams
4 1/4% Metinis dividendas už santaupas visose sąskaitose!
PRADEKITE TAUPYTI ŠIANDIEN
Mutual Federal Savings and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 West Cermak Road, Chicago 8, Illinois
Phone: Virginia 7-7747 JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

ENCIKLOPEDIJOS GYVASTINGUMAS

PROF. S. KOLUPAILA, Notre Dame

Bene 20 kartų man teko rašyti apie vis naujus L. Enciklopedijos tomus, ir tai jau pasidarė tradicija. Tik praėjus rudenį buvau nežmoniška perkrautas darbas, 21-ji tomas tapo pajėgiau perskaityti per mėnesį ir pasivėlinau su recenzija. Dabar, tik ką baigęs spausdinti savo 1,000 psl. knygą, skubu atlikti kitas pareigas ir pasveikinti tik ką gautą 22-ji tomas, kurį, kaip ir 21-ji redagavo dr. J. Girmius.

L. Enciklopedija leidžiama jau 9-sius metus, ir daugelio jos pirmųjų bendradarbių jau nebėra mūsų tarpe. Juo daugiau tenka pasidžiaugti, kad prie jos prisidėjo netikėtai daug, ir labai rimtų pajėgų, o testinumas yra būtiniausia kiekvieno kultūros darbo sąlyga. Būdamas vienas seniausių ir ištikimiausių L. E., tiek kauniškes, tiek dabar tines, bendradarbių, galiu nuosirdžiai pasidžiaugti jos gyvastingumu ir pažanga. Pradžioje buvo daug abejonių, ar pajėgime emigracijoje atlikti tokį didelį darbą, kuris nelengvai sekėsi ir Laisvoje Lietuvoje. Kai matome dabar daug rimtų, tikslų ir dokumentuotų straipsnių, ypač iš Lietuvos praeities, galime didžiulius savo kartos kultūrinio lygiu. Tiesa, enciklopedija pasirodė daug platesnė, kaip buvo manyta ir planuota, žymiai peraugo žadėtus 12 ar 20 tomų iš kitos pusės prenumeratoriai, kurie apmokė L. E. leidimą, dabar yra žymiai turtingesni, negu buvo prieš dešimt metų. Enciklopedija artinasi prie pabaigos; reikia tikėtis, kad leidėjas ir prenumeratoriai ištesės ligi galo. Dėl bendradarbių netenka abejoti: idealistų dar turime!

22-sis tomas ypač turtingas rimtais straipsniais iš mūsų praeities. Partizanai, pasauliniai karai, Pasvalio taika, Pažaislis, Perloja, Peštėvė, Pilėnai, pilikainis, pils, gali būti tokių straipsnių pavyzdžiai. Ypač turtingi straipsniai apie pasaulio lietuvių centrus: Philadelphia, Paryžius, Petrapilis. Iš žymių asmenybių pažymėtini: Pečkauskaitė, Petkevičaitė, Pietaris, Petrauskai — Kipras ir Mikas, Pilsudskiai, Petrai ir Pilypai, Pascal ir... Picasso. Tos biografijos yra rimtos ir objektingos, lygiai kaip Lietuvos didikų Oginskių ir Pacų 21-me tome. To negaliu pasakyti apie kitas 21-jo tomo apybraižas, kur du komunistų veikėjai įvertinti visai skirtingu mastu: vienas padarytas mokslininku, kitas sumiekintas "pagal kitą nepatvirtintą versiją" šlykščiausių rusų kalbos žaidimų.

Mūsų enciklopediją galima skaityti ištisai, puslapis po puslapio. Kiekvienas mūsų turi tam tikrų trūkumų išsilavinime, kiekvienas ras nežinotų ar negirdėtų dalykų ir praturtinti savo akiratį. O informacijos atžvilgiu L. E. yra nepažinoma: ji neretai yra tikslesnė, kaip visos kitos.

Sis tomas išėjo švarus. Paieškų nedaug, ir jie padoresni, negu buvo XX-me tome. Kitas tomas žada būti spausdintas nuosavu ofsetu: jo išorė bus žymiai gražesnė, panašiai kaip buvo keli ankstesni tomai. Spaudos klaidų sumažėjo, bet dar paliko kiek redakcijos neteisėtumų.

Štai, p. 331 sakoma: tai nėra retas įvykis, jis atsitinka 0,4% visų atvejų. Mažiau kaip pusė procento laikoma ypatingai retu atveju! Toliau tame pat straipsnyje kalbama apie 70%. Atrodo, kad medikai yra nekokie matematikai.

Apie Pearl Harbor puolimą tame tome rašoma du kartus. Psl. 72 pasakyta: 6 kovos laivai buvo paskandinti, 164 lėktuvai sudeginti, 2403 žmonės užžisti ir 1178 sužeisti. Psl. 231 tvirtinama, kad buvo su naikinti 8 didieji karo laivai, 3 kreiseriai ir apie 200 lėktuvų, žuvo apie 3000 karių. Tas žinias nesunku buvo patikrinti ir suderinti.

Kaip rašoma lotyniškai "Tėve mūsų", redaktorius galėjo patikrinti savo maldaknygę (psl. 155).

Yra keletas niekam nereikalingų naujadarų, pvz. Senos baštinio upės teka centropetališkai (p. 13): lietuviškai tai reiškia iš centro. Bet, man atrodo, kad upės teka į centrą, tad geriau pasakyti spinduliais ar radijais. Psl. 219 pasakyta, kad drėgmė pradėjo naikinti stiklų tūrinę. Italų ir prancūzų kalbos turi

terminą stucco, vokiečiai seniau vartojo Stukkatur ir rusai pagal juos taip vadino tinką arba glaistą.

Petrapiilį (psl. 364) tik vokiečiai vadino Sankt Petersburg, rusai vadino Sankt Peterburg, ar tik Peterburg. Hory - Horeckio žemės ūkio institutas (p. 537) buvo Gudijos vietovėje Hory - Horki: čia turime nevyskų vertimą iš lenkų kalbos būdvardžio. Psl. 129 turi būti "prie Šiaurės", ne "prieš". Psl. 238 informacija apie didžiausius akmens anglies telkinius Pečoros aukštupyje yra netiksli: Vorkuta yra visai netoli nuo jūros, Ižmos aukštupyje. Būtu užtektų pasakyti Pečoros baseine. Niekad neteko girdėti, kad miesto taryba Rusijoje buvo vadinama "ratuša" (p. 382), tai tebuvo pastatas, mūsų rotušė, vok. Rathaus. Jau kelintą kartą man teko barti korektorių už "meteorologiją" vietovės meteorologijos (p. 223). Jei tie korektoriai yra nelinkę prie pažangos, patariau redaktoriui visai nevartoti meteorologijos žodžio, pakeičiant jį "oro" ar "oro stebėjimu".

Dar viena faktiška pataisa: Vytautas Petrulis (p. 417) Mintaujoje mokėsi ne gimnazijoje, bet realinėje mokykloje. Abi buvo žymios, bet atskiros mokyklos, ir aš buvau tų laikų liudininkas. Palinkėjime Enciklopedijai tolimesnės sėkmės ir pažangos ir remkime tą didingą mūsų emigracijos paminklą.

ŽYMI AMERIKIETĖ ATVYKSTA Į CHICAGĄ

Tai jauna, energija betyriškanti, 2-jų vaikų motina Nancy McCormick Rambusch. Jinai visą savo sielą yra atsidavusi montessorinijū idėjų įgyvendinimui JAV. Šioji moteris, sprasidama amerikoniško auklėjimo tradicija, ryžtingai suka auklėjimo vairą nauja kryptimi. Jos

Nancy McCormick Rambusch

vedama mokykla jau įrodė, kad Montessori metodas pilnai tinka Amerikos, kaip Europos bei Azijos vaikų auklėjimui.

1950 m. N. Rambusch baigė Toronto U-te psichologijos studijas su aukštais atžymėjimais ir savo profesoriaus patariama išvyko studijuoti Europon. Čia

ji ieškojo naujų kelių ir idėjų auklėjimo srityje. Studijuodama Paryžiaus ir Londono U-tuose ji susipažino su Montessori psichologiniais atradimais ir jos pedagogika. Tą patį nuvedė ją į Montessori Centrą Londono. Ji baigė Tarpt. Montessori Kursus, įgydama Montessori Mokytojos diplomą, kuris suteikia teisę savam krašte atidaryti Montessori vardo mokyklą. Praktiškai darbu su vaikais atliko Anglijos ir Prancūzijos montessorinėse m-klose.

Grįžusi į šį kraštą, ji dar gilinoti studijas Lavalio, Quebeco ir Chicago U-tuose. Yra mokytojavusi Svetimeto Centre Milwaukee, dėsčiusi eksperimentinei Montessori grupei New Yorko. Dabar Columbia U-te New Yorko ruošia disertaciją iš prancūzų k. ir literatūros doktoratui gauti.

N. Rambusch yra autorė eilės straipsnių apie vaiko vystymąsi "Jubilee" žurnale. Šiuo metu ji verčia montessorinę maldaknygę vaikams. Be to, jau yra išvertusi keletą knygų apie religinę vaiko psichologiją McMillan knygų leidyklai. Paminėtina: "Religinio jausmo pabu-

dimas vaikuose", "Kaip auklėjamas sąmoningas žmogus" ir kt. Šių knygų autorė yra montessorininkė Helene Lubienka de Lenval. Pavašarį Helicon Press išleis Rambusch knygą: "Montessori metodo aspektai".

N. Rambusch, A. L. Montessori D-jos pakviesta, atvažiuoja į Chicago ir š. m. vasario 10 d. skaitys paskaitą: "Dr. Maria Montessori's View of the Child". Taip pat bus rodomas įdomus filmas iš vaikų gyvenimo montessorinėje m-kloje. Filmas pagamintas Londone.

Paskaita įvyks Jr. Uniono Centre (5620 S. Claremont Ave.) 7.30 v. v. didžiojoje salėje. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

KRONIKA

• "Aleksandrynu" susidomėjo gūdai. Šio veikalo, pr. m. Kultūros Fondo išleisto, I tomo a. a. prof. Vaclovas Biržika paskelbė 100 biografių senų lietuvių rašytojų. XVI šimt. jų tarpe itin daug buvo protestantų, bažnytinės literatūros lietuvių kalba kūrėjų. Gudų teologinė akademija (Princeton, N. J.), kurioje plačiai dėstoma reformacijos istorija D. L. K. eje, susidomėjo nauju veikalu ir paprašė mūsų Bibliografinę Tarnybą parūpinti jai vertimų gudų kalba iš reformatorių rašytojų biografių. Tarnybos vadovas, kuris moka gerai gudiškai, sutiko, ir jau pasiuntė dalį medžiagos akademijos rektorijai ev. - ref. kun. dr. Ryžy - Ryski.

• Solistė Paulina Stoska dėsto Bostono Universiteto Dailių ir Pritaikomųjų Menų Mokykloje, turėdama titulą — vizituojantis balso profesorius.

• Ilona Gražytė, gavusi literatūros daktaro laipsnį Montrealo Universitete, dabar dėsto kalbas aukštesniojoje mokykloje.

• Liudos Širmulytė - Germanienė kūriny "Prizmė", laimėjęs Akademinio Skautų Sąjūdžio Jaunimo Literatūros Konkurso prozos premiją, išspausdintas žurnale "Mūsų Vytis" (1960 m. nr. 6). Autorė modernišku stiliumi meta žvilgsnį į žvejį, motiną, poetą. Liuda Germanienė yra gimusi Kaune, dabar yra 26 m. amžiaus, baigusi ekonomijos studijas Illinois Universitete bakalaureato laipsniu, priklausė skautėms, nuo 1951 m. bendradarbiauja lietuvių spaudoje, yra lankiusi "Drauge" ruošius žurnalistikos kursus. Gyvena Chicagoje.

• Lituanistikos Instituto, veikiančio prie Fordham Universiteto, vadovybė — kun. prof. Vl. Jaskevičius ir prof. A. Vasytis — pasiryžę šią vasarą suorganizuoti lituanistinių studijų kursą, jeigu atsirastų bent 25 studentai. Registracija vyksta iki kovo 15 d. Kreiptis adresu: Lithuanian Program, Fordham University, New York 58, N. Y. Studentų organizacijų atstovai specialiu atsišaukimu kreipėsi į savo kolegas, skatindami registruotis.

• Dalios Kolbaitės eileraštis "Netarti žodžių", laimėjęs Akademinio Skautų Sąjūdžio Jaunimo Literatūros Konkurso poezijos premiją, išspausdintas "Mūsų Vytis" (nr. 6); moderniško posmavimo, žadinas patriotines mintis. Dalia Kolbaitė yra gimusi Kaune, dabar yra 19 m. amžiaus, antrus metus studijuoja prancūzų kalbą Lojolos Universitete Chicagoje, priklauso ateitininkams, puikiai savo kūrybines mintis reiškia lietuviškai.

• Lietuvos aukštesiose mokyklose žiauriai trūkdoma specializuotiems tiems, kurie nepriklauso komjaunuolių sąjungai.

• Kun. dr. Ant. Bučys įstojo į pranciškonų vienuolyną.

APLANKYKIT TĖVIŠKĘ!
Vykite patogiai ir komfortiškai žinomu

M.S. BATORY

Gdynė—Amerikos linija iš Kanados nusi į Southampton, Copenhagen ir Gdynę prie Baltijos (Lenkijoje), o iš ten traukiniu ar automobiliu į visus rytinės Europos dalis.

BATORY yra modernus, be prieštų švarus laivas, erdviais patalynėmis, visais kambariais ir patogiomis kabinomis. Jums gaus aptarn. personalas, visą parą pasirūpins patenkinti ir padėti keleiviams.

1961 IŠPLAUKIMAI:
Iš MONTREAL Bal. 13, geg. 17, birž. 13, liepos 11, rugp. 10, rug. 8, spalio 6, lapkr. 7.
Iš QUEBEC — gruodžio 5.

275 svar. bagažas nemokamai asmeniui

Dėl rezervacijų ir informacijų kreipkitės į Jūsų vietinį keliončių biurą, arba

GDYNIA AMERICA LINE
192 Bay Street Toronto 1, Canada

• Rūta Kilmonytė (Lee), plačiai pažįstama televizijos aktorė, pakviesta vadovaujančiai moters rolei filme apie Adolfą Eichmaną, pavadintame "Operation Eichmann". Norėta, kad ji vaidintų Eichmano žmoną, bet jo tikroji žmona dar tebėra gyva ir prisibijoma, kad filmo statytojams nekiltų kokių nemalonumų dėl jos vaizdavimo scenoje, todėl nuspręsta, kad vadovaujančią moters rolę sudarys tariama jo mergina, kurią vaidinti, kaip praneša iš Hollywoodo, ir pakviesta mūsų lietuvaite.

• Dr. Povilas Rėklaitis kovo mėnesį iš Vokietijos atvyks į JAV. Jam rūpi praveisti vaikų Vasario 16 Ginnazijai. Dr. Rėklaitis duoda vertingų straipsnių trečties spaudoje ir enciklopedijai; šiuo metu yra Vokietijos Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas.

• Alfonsas Vambutas, už savo pasakų ir padavimų rinkinį "Trys sakalai" laimėjęs Liet. Mokytojų s-gos premiją, dabar, vilkolykio motyvais parašė dviejų veiksmų komediją "Jau natvės paklaidos". Veikalas apima nepriklausomos Lietuvos augstųjų sulų gyvenimą ir tinka net mažai scenai vaidinti. Autorius gyvena Chicagoje.

• Inž. A. Nasvytis dalyvavo tolimųjų erdvių tyrinėtojų konferencijoje New Yorke.

BENDRAS APDRAUDIMAS

Automobilių, ligoninėse būvilas, gaisro, gyvybės, bendras atsakomybės (Liability) ir kt.

E. A. KLINE
175 West Jackson Blvd., CHICAGO 4, ILL.
Webster 9-4380
Namy tel. Linden 4-6104

COMPLETE AUTO SERVICE
AUTOMOBILIŲ TAIŠYMO DIRBTUVĖ

kurioje jūsų automobilis bus pilnai užtautas, pradedant motoro surgulavimu, karosierijos ištaisymu, ratų subalansavimu, tiesus važinėjimo nustatymu, dažymu ir kitais darbais. Naujai padidintose dirbtuvėse naudojamos moderniškos masinės automobilio karosierijos išlyginti. Dirbtuvėse visu laiku gali būti taisoma visų tūzinio automobilio.

Sav. STASYS DAPKUS

4542-44 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.
Telef. Clifflside 4-2241

Už investavimo są-tas mokam
Už paprastas santaupas mokam 4% 4 1/4%

District Savings su malonumu praneša naują aukštą dividendą, mokamą už paprastas santaupas nuo 1961 m. sausio 1-os dienos, o už investavimo sąskaitas ir toliau mokes 4 1/4%.

Taupytojams duodame dovana — 8 gabalų keptimo indų setą — atsiėmiant naują sąskaitą su \$200 ar daugiau arba pridedant \$200 ar daugiau turimoje sąskaitoje — iki 1961 m. vasario 28-os dienos.

DISTRICT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
3430 SO. HALSTED ST. CHICAGO 9, ILL. Clifflside 4-0104
Albert J. Ankers, Prezidentas

VALANDOS: Pirmadien, antradien, nuo 9 iki 4, trečiadien, ketvirtadien, penktadien, nuo 9 iki 8 vak., o šeštadien, nuo 9 iki 1 val.

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ!

INDELLAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00

Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų — lengvais mėnesiniais atmokėjimais

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sect'y LA 8-2428

VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak. Trečiadieniais uždaryta

PERKRAUSTYMAI—MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdardimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekanciai:

MOVING — ANTANAS VILIMAS
3415 SO. LITUANICA AVENUE
Chicago, Ill. Tel. FRontier 6-1882

dovanos taupytojams

SAUSIO IR VASARIO MENESIAIS PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU

KAS DU MEN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

DARBO VALANDOS:
pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiadien. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

5 1/4% mokame už ilgalaikes taupmenas!

JOSEPH F. GRIBAUSKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1447 S. 4 TH COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

PASIRUOŠKITE ŽIEMAI

Leiskite mums patikrinti Jūsų centrinį apšildymą

Mes įrengiame — Mes aptarnaujame

- Stokerius — Boilerius
- Anglines krosnis — Alyvos degintuvus
- Karšto vandens šildytuvus

Pardavėjas: **Vincas Doba**

KURENAMA ALYVA
Pilnas patarnavimas
Išmokėjimo sąlygos

ANGLYS
Komerčiniam namams

SIURBLIAIS ISVALOMI
Boileriai—
Center. krosnys

GAPS ALYVA + ANGLYS
Kreipkitės į mus visais apšildymo ir air-conditioning reikalais
2735 W. 63rd St. Dieną ar naktį PRos. 6-6677

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos, siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą, patarnavimu.

PACKAGE EXPRESS
& TRAVEL AGENCY, Inc.
LICENSED BY U.S.S.R.

BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue — Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-314 Market Street. — Tel. MI 2-2452 ir MI 2-1681, Bowling Green 9-6992

* Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietai pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigoje, gavėjas nieko nemoka. * Prie firmos įstaigų yra krantuvės, kuriose galite gauti įvairiausių prekių. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. * Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštadien nuo 9 v. r. iki 4 v. v.

MOSŲ SKYRIAI

78 Second Avenue, NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	1241 N. Ashland Avenue CHICAGO 22, ILL. HUmboldt 6-2818	46 Whitehead Avenue SOUTH RIVER, N. J. Tel. CLifford 7-6320
832 North 7th Street, PHILADELPHIA 23, PA. Walnut 3-1747	1028 Kenilworth Ave., CLEVELAND 13, OHIO, Tel. PRospect 1-0696	220 Worthington St., SPRINGFIELD, MASS. REpublic 2-7163
1409 W. Genesee St., SYRACUSE, N. Y. HARRison 2-5386	11601 Jos. Campau Ave., DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298	558 Hudson Avenue, ROCHESTER 5, N. Y. Tel. BAKer 5-4210
107 So. Vermont Ave LOS ANGELES 4, CALIF. DUnkirk 4-6550	643-47 Albany Avenue HARTFORD 6, CONN. CHapel 7-5164	1900 Fleet St. BALTIMORE 31, MD. DICKens 2-4240

NORĖDAMI DAUGIAU INFORMACIJŲ REIKALAUKITE Mūsų FIRMOS KATALOGŲ.

MENAS AR EKVILIBRISTIKA?

JUZAS BERTULIS, Chicago, Ill.

Šiame technikos klostymosi periode meno kūrinį prasmės, aktyviai reaguojantieji spaudos atgarsiai, minčių piktavimai įvairiuose pokalbiuose ir diskusijose aiškiai rodo, kad menas tikrai atsiderėjo savo persilaužimo fazėje. Šią temą rečiau judinant Los Angelėje (atsisveikinant su Dailių Menų Klubu) ir Chicagoje (Vargonininkų Seimo metu) teko duoti paskaitą. Santraukoje ji buvo atspausdinta "Draugo" 1960 m. spalio 15 d., gruodžio 17 d. ir gruodžio 31 d.

Bet tai buvo paliesta tik iš vienos pusės. Kad gautume aiškesnių, gilesnių, autoritetingesnių pasisakymų taigpi ir meno srities specialistų — žinovų, dailininkų, rašytojų, poetų ir muzikų, jiems išsiuntinėjam anketas.

Zymiusius atsakymus talpinasi "Drauge" išties, kitų gi paskelbsiu vien svarbiausius minis (nes laisčiai yra perligi).

Menininkams išsiuntinėta anketa buvo ši:

Noriu D. M. Klubo nariams ir kviestiems svečiams iškelti ir nagrinėti mintis tema: "Menas ir ekvilibristika". Taipgi, šia proga noriu truputį paliesti meno plagavimo problemą.

Meno epitetui (definicijai), mūsų bendru nusistatymu, skiriame kiekvieną darnumą, kuriame pasireiškia aukštos kvalifikacijos kondensuotas skonis. Bet tame darnume turi būti įlieta ne vien individualios sielos kilnumo, bet jame taigpi turi būti refleksuojamas naujas gyvenimas, naujosios minties impulsas, naujosios idėjos linkmė, kurie rutuliojasi progreso ir technikos sūkuryje, laiko aspiracijoje. Vienok, bet kurią meno šaką vaizduojant yra nustatytos estetikos dogmatinės taisyklės, reikalavimai, kurių ribą peržengus, visuomenėje (pasaulinio masto kultūrinėje opinijoje) išaukštas skepticizmas arba ironingas šypsny, nes menas turi būti patriarchališkoje pagarbėje.

Kol kas šiandien ryškiausiai pasisako choreografinis menas. Jei baletu puoselėtojai, norėdami į šią meno sritį įvesti ko tai ypatingesnio, naujesnio, sugalvoja judesius, kurie persirita per meno nustatytos gradacijos aukščiausių ribų sienelės, — mes įpratę tą vadinti nebe menu, bet ekvilibristika, akrobatika. Čia yra daugiausia pagrįsta matematiškais pagrindais, preciziškais, bet sausais pagrindais.

Kad paskaitai turėtume pakankamai autentiškos medžiagos diskutavimui, labai prašau neatsisakyti trumpai pareikšti savo mintis:

1). Ar (ligi šios dienos pasireiškęs) ekspresionizmas, abstraktinis ultramodernizmas ir jiems panašūs stiliai (piešime, dailėje, muzikoje, poezijoje) neišsina iš meno, kaip tokio, kriterijaus ribų?

2). Ar tame nesireiškia "persistengimas", kuris nukrypsta į ekvilibristikos polinkius?

3). Kokios tame numatomos perspektyvos ateitį?

Plagiavimas. Plagiavimu suprantame svetimos kūrybos pasisavinimą, t. y., pavogimą. Kad būtų apsaugotos kūrėjo teisės, Amerika yra padariusi savitarpines sutartis (Copyright) su viso pasaulio svarbiausiomis valstybėmis. (Šiandien į tą skaičių neįeina šios valstybės: Bulgarija, Egiptas, Etiopija, Iranas, Jugoslavija, Latvija, Lichtenšteinas, Lietuva, Sov. Rusija, Turkija ir Venezuela).

Potvarkiuose yra pasakyta, kad, jeigu pamėgdžiojamo veikalas autorius yra pseudonimu pasislėpęs, arba, jeigu jis tepasinaudoja kito autoriaus vien tiksliai stiliumi, tas plagiato nesudaro.

Amerikoniškoje muzikoje plagiavimas praktikuojama toks vaizdas: ima klasikinių veikalų

(Schuberto, Chopino, Mozarto, Verdi ir kt.) ir jį istato į moderninius, net ir džazo rūmus.

Kokia yra tuo reikalu Jūsų nuomonė?

1) Ar toks faktas, ar tikriejiems autoriams teikia garbę, ar skriaudą?

2) Ar toks "nuopelnas" yra to klasikinio veikalo. "pagrinimas", ar jo populiarus reklamavimas, ar grynas plagavimas?

Visą šiuo reikalu surinktą medžiagą, po paskaitos, perduosiu J. Zilevičiaus Muzikologijos Archyvu, Chicagoje.

3) Ar verta su tokiais prajovais kovoti, ir kokia forma? Reikiu gilią pagarbą žodį (pas.) Bertulis.

Į šią anketa gautus pasisakymus "Draugui" patieksiu tokioje eilėje, kokiaje iš menininkų gavau.

Prof. J. Zilevičius iš Elizabeth'o rašė:

— Man atrodo, jog jei pasaulis visose srityse stovėtų vietoje, besidžiaugdamas vien tuo,

Kazimieras Laurinavičius, menininkas, skyręs 1958 m. premiją, kurią laimėjo J. Švaistas už "Jo sužadėtinę".

ką jau yra padaręs ar išradęs, jis greit pasenų, gyvenimas pasidarytų nuobodus. Natūralu: žmogus kas dieną privalo žengti pirmyn tokiuo greičiu, ko kuo jis pajėgia žengti. Gyvename didžiausių išradimų amžiuje, kokio dar nėra buvę. Negi gali atsilikti nuo to ir menas. Menas yra laisviausias iš visų žmogaus aplinkoje vartojamų pasireiškimų — ar tai būtų literatūroje, tapyboje, skulptūroje, muzikoje ar kt.

Toliau, — gyvename tokioje aplinkoje, jog nuo triukšmo negalime pasislėpti, kur bežengume; didesnis ar mažesnis triukšmas vis tave lydi: dirbtuvės, traukiniuose, busose, lėktuvuose, namuose (televizija, radijas) ir t. p. Tas triukšmas labai veikia žmogaus nervus. Žmogus ieško ramybės, o kai valandėlė ją suranda, jau nebegei, ko tai trūksta, nuobodu ir t. p. Sudėjus abi žmogų lydiančias aplinkybes gimsta noras ieškoti pasitenkinimo, surandant ką tai naujo, ligi šiol nebūto. Muzikoje, pavyzdžiui, kad būtų rasta ryšys tarp gyvenimo ir garso pasaulio. Štai, prie tokių aplinkybių ir gimsta naujos muzikinės kryptys. Savime suprantama, tokie dalykai gimsta miesto gyventojų

se, kur yra daugiau susibūrimų. Nenuostabu, jei jau 1914 m. buvo sukurta simfonija (jā sukūrė Italijoje italas L. Russolo) orkestrui iš triukšminių "instrumentų": įvairių metalo gabalų, akmenų nuolaužų, stiklinių šukių ar šiaip gabalų, traukinio, dirbtuvių švilpukų, sirenų ir kt., prie to dar žmogaus ir gyvulių spieginiai, kaukimai, dužiai, triukšmai ir kt. Štai ir simfonija, t. y. nervų "gydymas" muzikos pagalba.

Nors ta naujovė didesnio pasisekimo neturėjo, vis dėlto buvo bandoma Prancūzijoje (atstovu kurį laiką buvo A. Honegger su savo kūriniais: "Skating Rink", "Pacific 231" ir kt.). Ypatinai JAV kompozitoriai — kaip visada, amerikietis naujovės ieškotojas — nuosirdžiai tą "idomybę" priėmė. Pasireiškė G. Anthell su "Mechanikos baletu", "Lėktuvo sonata" ir t. t. F. Converse — "10-000,000 lekių", H. Cowell "Synchro" ir keletą kitų kompozitorių. Gerai vystėsi ir Sovietų Rusijoje. Visa tai buvo maždaug 1920—1930 m. Buvo idėjiškai pradėta bandyti įtraukti ir cheminius junginius, fizikos dėsnius. Sukurtos sekcijos naujų kryptų: konstruktyvistinės, urbanistinės, na, ir futuristinės. Nekalbant apie veikiančias ekspresionistines, impresionistines, atonalines ir kt.

Gali kas paklausti: kokia iš to nauda? Nauda didelė, nes nuo kiekvienos krypties į klasikinių menų, kuris yra lyg kokia platforma, atsargiai nejučiuojant įsiliėja kas nors, kas sugeba jungti, ir grupė labai ištroškusių triukšmingos disonansinės muzikos. Iš tos pradžios italo sukurtos simfonijos nemažai pasiliko platforminiame orkestru: imam naudoti kai kuriuos pirmą kartą orkestre pasirodžiusius instrumentus, kad būtų išreikšti efektai. Pasisavinta nemažai ritminių savybių. Bandoma išeiti iš siauros ir griežtos kvadrato ir laisvesnė melodinė slinktį, kuri priartina prie mūsų išlaikytos, netekusios ramumo sielos. Daug įeista spalvingumo instrumentų kombinacijose, panašiai, kaip tapytojo naudojamos spalvos. Taip pat nebesivaržoma su didesniais emociniais pasireiškimais. Žodžiu, iš tų visų naujoviškumų, dalis prilipo ir prie platforminės muzikos, kuri nuo to nesąmoningai keitėsi.

Ar ši kryptis užvaldys muzikinį pasaulį? Manau, jog neužvaldys, nes dabar prieita disonansinio kraštutinumo. Toliau nebėra kur eiti, nekaltant apie konsonansinį pasaulį, kuris šioje kryptyje nepripažįstamas. Futuristinėje muzikoje yra sukaupta milžiniškų sielos pergyvenimų, kuriuose yra įlieta šio momento ir neseniai pasibaigusio karo įtakos ir jautriasis sielas. Bet nereikia pamiršti, kad audros siautėjimo žmogus neišgei tegali pakęsti, būtina reikalingas ramybės tarpasny. Ra-

ngas gamtoje (net medis medį, žolė žolę stipresnieji sunaikina), kodėl jis negali būti ir mene? Kada idėjiškai kariaujama, nuo to vien nauda mokslui, žmonijos mintijimui, nekaltant apie patį meną. Malonu, kad ir mūsų tapytojų, skulptorių pasaulys tos naujosios krypties pasekėjų esti. Atsiranda jų ir muzikoje: V. Bacevičius yra sukūręs "Elektrinę simfoninę poemą", J. Gaidelis — "Alarmą", simfoninę poemą. O čia dar J. Bertulis parašė a la Russolo stiliaus "Simfoniją". Kai įsižiūri, įsiklausai į abstraktinį — futuristinį meną, atrandama ten nemažai gražių dalykų. Nors ir beformiuose sūkuriuose glūdi nemažai gilių minčių. Reikia ži-

Angelė ir Jonas Andriuliai, menininkai, skyrę 1957 m. premiją, kurią laimėjo J. Ignatonis už "Ir nevesk į pagundą".

mybė yra žmogaus sielos palaima, audra — sielos liguistumas, kuris negali ilgai testis, nes furijos užtiktas asmuo ilgai negyvena. Žūsta (taip kalba medicina). Kad retkarčiais žmogus turi padukti, išsišilti, net gyvuliškai išsistauti, to reikalauja jo prigimtis. Šie pergyvenimai būna įvairūs: kiekvienas žmogus vienu ar kitaip laikas nuo laiko padūsta. Nuolatine ramybė irgi nėra normali, nes ir pati gamta nesti nuolat ramio Nuolatine ramybė virsta ligą. Žmogus yra gamtos gabalėlis. Be gamtos jis negali egzistuoti. Jis taigpi neišgei tvertų, negaudamas paprastos duonos su sviestu kūnui papeinėti.

Baigdamas šias savo trumpas mintis apie futuristinę — abstraktinį meną, turiu pasakyti: Gerai, kad toks atsirado. Jis jau dabar įeina didelių sujūdimų, iš kurio liks nemažai medžiagos platforminei — bazinei muzikai ir apskritai kitoms meno šakoms. Ši kryptis privers pasireikšti naujoms, kurios bandys konkuruoti su šia kryptimi. Natūralu: jeigu eina amžinas karas gamtoje (net medis medį, žolė žolę stipresnieji sunaikina), kodėl jis negali būti ir mene? Kada idėjiškai kariaujama, nuo to vien nauda mokslui, žmonijos mintijimui, nekaltant apie patį meną. Malonu, kad ir mūsų tapytojų, skulptorių pasaulys tos naujosios krypties pasekėjų esti. Atsiranda jų ir muzikoje: V. Bacevičius yra sukūręs "Elektrinę simfoninę poemą", J. Gaidelis — "Alarmą", simfoninę poemą. O čia dar J. Bertulis parašė a la Russolo stiliaus "Simfoniją". Kai įsižiūri, įsiklausai į abstraktinį — futuristinį meną, atrandama ten nemažai gražių dalykų. Nors ir beformiuose sūkuriuose glūdi nemažai gilių minčių. Reikia ži-

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Romas Viesulas vasario 5 d. 3 val. p. p. Liberty Federal patalpose Philadelphiaje skaitys paskaitą "Menas šiandien".

• Aleksandro Radžiaus, mūsų bendradarbio, poezijos rinkinį "Paukščių takas" baigia spausdinti "Lietuvių Dienų" leidykla.

• Kas yra modernioji muzika? Tokia tema užpraėta sekmadienį Br. Markaitis, S. J., kalbėjo šatriječių susirinkime — kavutėje. Paskui iš Vokietijos atvykusi ir Chicagoje viešinti Alina Grininė papasakojo visokių aktualijų iš Europos ir Europos ir susirinkimo gale Rūta Augutė paskaitė savo motinos Danutės Augienės eilutą pasaką. Susirinkimą ruošė vyresnieji šatriječiai, atsilankė ir šiek tiek jaunimo atstovų.

• Londono profesorius apie lietuvių kalbą. Raphael Sealy, Londono Universiteto senovės klasikinių kalbų profesorius, susidomėjęs ir laisvai išmokęs ir lietuviškai, parašė ir šiomis dienomis jau atsiuntė "Tautos Praečiai" platoką straipsnį tema: "Bendros mintys apie lietuvių kalbos kilmę".

• Laurence Harvey, lietuvis aktorius Skinkis, šiuo metu dirba ruošiant filmą "Summer and Smoke" (Paramount) ir nakčia ruošia MGM statysimam "Spinster". Jau yra užangažotas filmams: "Tamiko", "A Distant Trumpet" ir "The Eddie Chapman Story". Taigpi netrukus vyks į Londoną vaidinti Jean-Paul Sartre "Lose Wins". Laurynas Skinkis yra gimęs Lietuvoje 1928 m. spalio 1 d.; jaunas išvyko į Pietų Afriką, o po II Pasaulinio karo apsigyveno Londone ir tapo britų piliečiu.

• J. Zilevičiaus Lietuvių Muzikologijos Archyvas (Tėvų Jėzuitų namuose, 2345 W. Str., Chicago 36, Ill.) atdaras penktadieniais 7—9 val. vak. Norintieji Archyvą lankyti kitu laiku prašomi susitarti su archyvaru p. J. Narukynu (Tel. PR 8-3849).

neti, kad juos kuria žmonės ne iš gatvės išilinė, kaip kartais priešai mėgsta pasiepti, bet žmonės matė "balta ir juoda", gerai pažinę įvairias kryptis, neišskiriant ir pagrindinės — platforminį meną. Kada žmogus eina su gyvenimu, yra jo pareiga juo ir gyventi, pažinti visą aplinką taip, kaip ji susidaro. Ar tai kam patinka ar ne, tai yra kitas reikalas. Dėl to juk reikiama ir kryptų karai — konkurencijos. Manau, jog mes visi norime būti amžinai jauni, tad linkiu tokiems ir būti: pažinkime save ir pažinkime draugo galvojimus, juos pagerbdami, ir būsime jauni, bėgsime su gyvenimu, kiek bėgą jėgdami.

• Keleivio kalendorius 1961 metams išėjo iš spaudos, turi 96 pusl. Be kalendorinės dalies, duodama straipsnis apie socialinį draudimą; dr. V. Sruogienė rašo apie lietuvių kultūrą (įžangoje cituoja Balio Sruogos žodžius, parašytus 1944 m. Stutbofo konc. lageryje: "Mūsų tautos tradicinės etikos bei estetikos sąvokos man virto viso ko pagrindu... Mums yra svarbiausia: išlaikyti mūsų žmonišką savigarbą ir mūsų tradicinę etinę ir estetinę kultūrą"; J. Kaminskas rašo apie V. Kapuską, duodamas straipsnis apie džukvą, eilė smulkių praktiškų patarimų; gana ilgas aprašys-

Dėmesio visiems

Pranešama moterims ir vyrams, turintiems galvos odos nepagydomas ligas: votis, šašus, pleiskanas, plaukų slinkimą, niežėjimą. Lietuviškoje vaistinėje esamais vaistais Nr. 1-25849 išgydoma 100%.

Vyresnio amžiaus atgauna jaunystės plaukų spalvą. Jei tie vaistai neišgydytų — pinigai gražinami. Patyrę tų vaistų gerumą, patarkite giminiams, kaimynams ir pažįstamiems.

Pagal užsakymą, prisiūčiame paštu, apdėtu mokesčiu. Vaistų siuntimui giminėms duodame didelę nuolaidą. Tie vaistai gaunami tik

Lietuviškoje Vaistinėje
2458 W. 69th St., Chgo 29, Ill.

PASIRUOŠKITE ŠIŲ METŲ ATOSTOGOMS!

Šių metų atostogas planokite jau dabar, kad galėtumėt turėti geresnį pasirinkimą ir lankytinų vietų ir lėktuvų ar laivų pasirinkimą.

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 S. Oakley Ave., Tel. YA 7-3278, Chicago 8, Ill.

atvarko dokumentus, parpina kelionę lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais, kaip keliauti Europoje taip ir planuoti atostogas P. Amerikoj, Kanadoj ar ir pačioj Amerikoj įvair. vietose.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė istikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc

222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

VOSYLIUS FOOD MART

2433 West 69th St. Telef. PProspect 6 2113

PARDUODA SAVO GAMYBOS SKILANDŽIŲ DESRUS — ARBATINES, KROKAVINES, KUMPINES, CIBULINES, ČESNAKINES, ZEMAITISKAS, MEDŽIOKLINES BEI ŽALIAS desras virimui

Čia rasite didelį pasirinkimą šviežios mėsos: JAUTENOS, VERŠTENOS, AVIENOS, šviežia ir rūkyta PARSĖNA IR PAKSTĖNA. Taip pat, pardudame: lietuviškus sūrus, sviestą, saldinius ir visokių delikatesus. Atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. Sventadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. vak. po pietų.

Pasinaudokite mūsų firmos patikimaisiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Laisniuota per Intourist)

SIŪSKITE SAVO GIMINĖMS PAKETUS

I LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS

SIŪSKITE PAKETUS DABAR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone Chelsea 3-2583

Atdara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. dieną

141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430

Arti subway — Tarp 6th ir 7th Aves.

Atdara kasdien 9—6; sekmadieniais 9—4.

184-186 Monroe Street

Passaic, New Jersey

Tel. PR 3-5376

39 Raymond Plaza W.

Newark, N. J.

Tel. MArket 2-2877

359 West Broadway,

So. Boston 27, Mass.

Tel. ANDrew 8-5040

900 Literary Road

Cleveland 13, Ohio

Tel. TOWner 1-1461

132 Franklin Avenue

Hartford, Conn.

Chapel 6-4724

11339 Jos. Campau

Detroit 12, Michigan

Tel. TOWnsend 9-3980

332 Fillmore Avenue

Buffalo 6, N. Y.

Tel. TL 6-2974

632 W. Girard Avenue

Philadelphia 23, Pa.

Tel. WALnut 5-8878

3216 Sunset Boulevard, LOS ANGELES 26, Calif. NORMandy 5-9887

2803 3rd AVE. (tarp 147 ir 148 St.) BRONX 53, N. Y. Tel. LUDlow 5-2824

217 E. Hennepin Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA. Tel. FEderal 2-4908

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pasitenkinusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame j 48 valandas.

Adresatą pasiekia j 6—7 savaites oro paštu j 7—12 dienų.

Dabar galima rūbų siuntiniuose siųsti ir kavos pupelių, šokolado (plytelių) ir bonbonkes.

Mūsų raštinėse randasi pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų.

Klauskite pilno katalogo, rodančio kainas dėl mūito ir patarnavimo. Katalogas veiktui.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

TEISINGUMO ALYVMEŽIAI

Prancūzų premijuotas veikalas

J. DAINAUSKAS, Prancūzija

Su tikru susijaudinimu tegalima skaityti Prancūzų rašytojo Jean Pelegri knygą "Les oliviers de la justice" (Teisingumo alyvmedžiai). Toji knyga buvo ypatingai atžymėta, nes už ją Pelegri gavo Katalikų Didžiąją literatūros premiją (Grand prix catolique de la littérature). Jau pats tos premijos pripažinimas geriausiai atestuoja tą knygą. Neabejotina, jog jūry komisija, kurios priešakyje buvo didelis Prancūzijos katalikų filosofas Gabriel Marcel, norėjo visų pirma pabrėžti, pritarianti humanistiniam, o galutinėje išvadoje ir politiniam, tos knygos aspektui. Pritarti knygai, kurioje nuosirdžiai, karštai ir net aistringai pasisakoma prieš alžirietų skriaudas ir už jų žmonišką, politinį ir kultūrinį pilnatęsiškumą. Tuo požiūriu ši knyga reikiama mintis didžios dalies Prancūzijos katalikų ir užtat dabar, kai Alžirijos kruvinos grumtynės jau įžengė į septintuosius metus, ji yra dar įdomesnė.

Premijuotasis autorius

Jean Pelegri, gimęs 1920 metais, panašiai kaip Camus, yra Afrikos prancūzas. Jojo šeima gyvena Alžirijoje daugiau kaip šimtą metų. Autorius jaučiasi esąs pilnateisis šiaurės Afrikos pilietis. Tai nereiškia, kad jis nepripažintų arabams pilnų teisių. Priešingai, jis net labai aistringai primena pasauliui apie tas teises, greta stengdamasis įrodyti ir savąsias teises į tą žemę. Tuo tikslu jis aptasakoją savo šeimos istoriją (romanas neabejotinai operuoja autentiškais faktais iš autorius šeimos praeities ir parašytas autobiografinėje formoje, iš autoriaus asmeniško pergyvenimų).

Į Afriką atvyko autorius prosenelis, bėgdamas iš Prancūzijos nuo vieno iš tų persekiojimų, kurie devynioliktojo šimtmečio Prancūzijoje pasireiškėdavo automatiškai po kiek vienos revoliucijos ar perversmo. Afrika pabėgėliams buvo laisvės kraštas. Tačiau, kaip tas dažnai pasitaiko — tai, kas yra vieniems laisvė, kitiems pasidaro nelaisvė. Pelegri, atrodo, to nepastebėjo. Gal net priešingai. Jis stengiasi paaiškinti ir net pateisinti prancūzų įvykdytą Afrikos užkariavimą.

Būdinga ištraukėlė

Pelegri rašo: "Mūsų užkariavimas atėjo vieton kito, kur kas žiauresnio ir visiškai bergždžio". Jis tai aiškina epochos dvasia, kada visur viešpatavo kardo, smurto teisė. Esą, ji turėjusi viešpatuoti ir Afrikoje: "Tarp egiptiečių, žemės ūkiu užsiėmusių šeimų, tik retos buvo tokios, kurios savo praetęje nebūtų turėjusios kokio nors plėšimo ar kokio nors nužudymo. Iš čia tas "sutartinis" tylėjimas, kurio jos laikėsi, kai kalbos paliesdavo jų turtų kilmę. Norėta užmirti jų kvapą. Mieliau prisimindavo balotas lygumas, kur siantė plėšrieji žvėrys, meskita bei plėšikai ir, vis kartodavo, jog čia (Afrikoje) viskas remiasi drąsa ir ryžtingumu. Tai aišku buvo kaip diena... Visose šeimose galima būtų susidurti su tuo beatodairumu, žiaurumu ir narsumu, tuo mišiniu dienos ir nakties. Kad save pateisintų (nes toji sistema dar nepasiekė savo pilno išsibulinimo), buvo sakoma, jog tai normalu, nes juk ir saulė gimstanti iš nakties ir daranti dieną".

Užkariavimų laikotarpis

Po didvyriškumo ir užkariavimų laikotarpio, kuriame, kaip pats autorius pripažįsta, prancūzai padarė daug prievartos, smurto veiksmų, tačiau ku-

riame su arabais susirio ginklo brolyste ir iš jų pusės patyrė daug draugiškumo bei prisirišimo, atėjo "organiško darbo" laikotarpis. Tai buvo pionierių darbas geriausia prasme. Prancūzai sausino pelkynus, steigė vynuogynus, keitė dykų ir visai bergždžią karštą ir derlingą, ji ir žmogui mielą. Autorius itin pabrėžia tą, pamirštą ir, kaip jis teigia, nedavertinamą, prancūzų indėlį į Alžirijos gerovę ir išsivystymą.

Su dideliu kartumu Pelegri teigia, jog šiandieną niekas nenori apie tai atsiminti. Gal būtų, sako, afrikiečiai pionieriai, panašiai kaip Amerikos pionieriai, šiandieną būtų apsupti pagarbų bei legenda, jei tada būtų iššūdes visus čia buvius (čia prisimena Machiavellį, kuris rašė, jog nuo užkariauto miesto kės to galima apsiginti vien išžudant visus jo gyventojus). Tačiau, sako autorius su kartumu, Afrikoje irgi nebūtų liudininkų. "Tada būtų užmiršta apie smurtą ir būty garbinama vien drąsa. Gi vėlyvesnės generacijos, išdidios savo garbinga praetimi, gryną sąžinę galėtų būti puritonais ir gausiai šaukti prieš kolonializmą... Jei būtų iššūdyti žmonės, ar tai vandan drąsos, ar ateities, ar vandan istorijos, tada lengva yra būti teisėjui, reformatoriui, vaidinti gero apaštalo vaidmenį". Pionieriški laikai, su kuriais ir autorius susidūrė savo vaikystėje, Pelegri aprašomi dideliu poetingumu ir sentimentalumu. Neabejotina, jog kai kuria prasme tai yra teisinga. Prancūzai ir arabai dirbo drauge. Prancūzai rūpinosi arabų gerove, gerbė jų tradicijas bei religiją. Arabai buvo palankūs prancūzams ir juos laimino Alah-cho vardu. Tačiau tokia sentimental atmosfera, jei ir tikrai egzistavo, negalėjo tęstis nepabaigiamai.

Nauja karta, nauji faktoriai. Atėjo jaunoji karta. Pionierių vaikai, nesusiriusę darbu su Afrikos žeme, nesusiriusę ginklo brolybe bei bendru triūsu su arabais, buvo tipiški turistai "laikytojai", "naudotojai". Ji tokio "luomo" psichika yra visiškai kitokia nei pionierių ir dirbančiųjų.

Prie tų psichologinių reiškių prisidėjo ir ekonominiai faktoriai: pirmojo eilės žemės ūkio mechanizacija. Didėjant skaičiui mašinų, vis mažiau buvo reikalinga rankų darbai žemės ūkyje, tas darbas darėsi vis blogiau apmokamas. Užtat didėjo skurdas ir nedarbas. To poveikyje didėjo skaičius vagysčių, užpuolimų, plėšimų. Kuriai tai dieną jaunas kolonisto sūnus, gyvendamas iki tol draugystėje su arabais, grįždamas į namus, pamatė užmuštą arabą, gulintį prie vienuolyno ir prie jo žandarus su šautuvais. Jam tai buvo baisus vidujinis sukrėtimas. "Pasirodo, jog jau mano vaikystės laikais, derlių saugojai šautuvais... Nuo to laiko vynuogynas prarado mano akys nekalumą ir savo patrauklumą".

Valdovai ir bėtiečiai

Viskas su koku tai fatališku būtinumu griovė idiliškumą. Skirtingumai tiebiės iki debų ir greit pasirodė, jog šiaurės Afrikos gyventojai skirtos ir valdovus (prancūzus) ir "čiabuvius", kurie neturėjo tokių teisių, kokias turėjo prancūzai, arba tikriau sakant, kurie visiškai neturėjo jokių teisių.

"Maniau, jog man smogs, nes palaikė mane arabų", — sako koks tai prancūzas, visiškai paprastai pasakodamas apie kokią tai savo nuotyki. Jis sako, jog turėjęs nuimti skrybėlę ir padaryti negarbinuotus plaukus, kad ką tai įtikinti, jog nesąs-

Kun. dr. Juozas Prunskis, mecenatas, skyręs 1964 m. premiją, kurią laimėjo B. Pukelevičiūtė už "Aštuonis lapus".

arabas ir užtat negalys būti mušamas. Nes aišku, jog jeigu būtų arabas... Galima buvo tikėtis, kad tie nelemti skirtingumai išsilygins po karo. Juk vėl turėjo būti ginklo draugai. Drauge kovoti ir drauge mirti! Įvyko priešingai. Jau tuo momentu, kai prie Alžirijos krantų sustojo pirmas laivas, atvežantis į namus pirmuosius kombatantus po karo, arabams nebuvo leista išsilaipinti drauge su prancūzais. Arabams buvo tik "užpakaliniai, virtuviniai laiptai". Kai atėjo laikotarpis apdovanojimų už karinius nuopelnus bei ordinų, invalidų pensijų, pasirodė, jog arabai už tuos pačius nuopelnus, už tuos pačius "sveikatos netekimus" gaudavo tik pusę to, ką gaudavo prancūzai. Juk tai buvo tik "čiabuviai"! Mirti jie galėjo vietodai, bet gyventi turėjo skirtingai. "Tai neįmanoma, neįmanoma", — sakė jaunas arabas Boralfas savo draugui prancūzui. — Juk tada, karo metu, jau buvome pasirėngę sukilti. Taip pat ir likę galėjo sukilti. Tačiau mes neklausėme gundymų, mes nenorėjome... Kovau ir kaip ir tu, gi dabar lieksi pariumi, mano vaikai irgi, taip kaip buvo ir prieš karą. Ne, tai yra neteisinga, neteisinga".

Jei arabas siektų savo teisių

Embarko sūnus, Krim, nori vykti į Prancūziją. Nenori turėti reikalų su vietos kaciškai, kurie, jo teigimu, tik vagia ir apgaudinėja. Taip įvykiai rutuliojasi vis fatališkiau. Kai musulmonas ieškojo savo teisių, buvo sakoma, jog esąs nacionalistas ir riaušinininkas. Jis tuoj buvo areštuojamas ir, kankinamas. Nes, kaip autorius teigia, Alžirijoje kankinimai, tortūros buvo taikomos seniai, nors tai ir buvo daroma paslaptėje. Buvo aiškinama, jog tos priemonės esančios neišvengiamos, nes be jų, girdi, negalima išlaikyti tvarkos tarp arabų, kurie jau Islamo pripažinti būti valdomais vien baimė. Taip, kiek įvairiausių teorijų, teorijų žmogus turis žinant, kai nori pateisinti bet kokią savo veiksmą!

Arabai, aišku, bijojo areštų bei tortūrų. Prancūzai žiūrėjo į juos užtat su panieka, vadindami juos bailiais. Užmiršo jau, jog kautynių lauke arabai pareiškė ne mažiau narsumo kaip patys prancūzai.

Taip brenė tragiška Alžirijos problema. Autorius dėl to didelę kaltę primeta visokiems biurokratams, kurie nesuprato vykstančių pasikeitimų ir, kas blogiausia, kurie savo perdėtu uolumu, neretai norėjo užtušti stoką patriotizmo karo metu ir net kolaboraciją.

"Bakaprotė biurokratija"

Neabejotina, jog toji "bakaprotė biurokratija" daug prisidėjo prie padėties pabloginimo ir daugelio konfliktų paastėjimo, tačiau irgi yra tikra, jog ne vien tik ji yra kalta dėl dabartinės padėties Alžirijoje.

Pelegri gerai žino apie tai. Jis žino, jog visuomenė negali egzistuoti tik pasiskirsčiusi į "geras ponas" — "istikimas tarnas". Visuomenė progresuoja ir reikalauja vis naujų organizacinių formų. "Žmogus ne-

gali niekad likti šeimoje, nors ji būtų darniausia". Jis turi išsėjęs iš josios, suorganizuoti savo gyvenimą. "Ubagaui, nuolat maldauti... Jūs europiečiai taip mėgstate, kad jums kas prašomai tiestų ranką", — sako jaunas arabas savo draugui prancūzui, tuo paliesdamas gal opiausią punktą santykių baltu su spalvotaisiais.

Esminis prancūzų nusistatymo pasikeitimas link arabų

Pelegri gerai suprato problemos esmę. Jis žino, jog reikalus liečia ne vien tik nušalinimą aki rėžiančių skriaudų, bei sauvalių, bet ir esminį pasikeitimą prancūzų nusistatymo arabų atžvilgiu. Iki šiol, sako, prancūzai arabus laikė it sudėtine dalimi vietovardžio, žiūrėjo į juos it tai būtų palmės ar kaktusai. Su išdidumu žiūrėjo į arabų meną, kultūrą, matydami tame vien egzotiką, etnografinių tyrinėjimų objektą, o nelaikydami vertę, kurios jau jie, prancūzai, galėtų sau paprašyti. "Gali būti", — sako Pelegri, — jog reikėjo, kad maži europiečiai Alžirijoje jau mokyklos suole išmokyti arabų, kabilių dainų". Tai, gal, leistų jiems susiristi su kultūra ir tradicija to krašto, į kurį jie atkeliavo. Prancūzai to nedarė. Jie atėjo su savo "bagazu". Atėjo, kad mokyti ir duotų. Jų išdidumas jiems neleido ko nors pasimokyti iš arabų. "Imti" (aišku, kultūrine prasme), buvo jiems negarbingai! Tokiu būdu, — melancholiškai sako Pelegri, — karalystė pradėjo gesti iš vidaus".

Prieš broliūdišką karą

Pelegri nepateikia jokių pasiūlymų spręsti politines problemas tačiau jau vien pats reikalaujamas arabams lygybės prieš įstatymus, laisvės, arba tikriau sakant tų sąvokų interpretavimas, neabejotinai susi-

laukė Prancūzijos katalikiškų sluoksnių pripažinimo. Juk Alžirijos vyskupas, o šiomis dienomis ir visas Prancūzijos episkopatas aiškiai pasisakė prieš broliūdišką karą Alžirijoje.

Savaime suprantama, jog lengviau yra ekceptuoti kokią teoriją, negu ją praktikoje realizuoti. T. Merton sakė, jog "žmogus nėra izoliuota sala". Šiandieną tas dėsniis neabejotinai taikomas ir tautoms, nes jokia valstybė, šiandieną negali būti vien tik sau. Neingerencija į kitos valstybės reikalus šiandieną yra anachronizmas. Todėl ir Alžirijos problema jau yra ir mums' artima. Pelegri nuopelnas iškeliant "geradarį" vo esmę gyvai katalikiška, nes... ir "elgetos" problema, kuri savi visi žmonės yra žmonės!

Rašymo menas

Besidomintieji rašymo kūrybiniu naudinau padarys paskaitą naują leidinį "The Art of Writing", parašytą Andre Maurois, iš prancūzų į anglų kalbą išverstą Gerard Hopkins. Išleido Dutton, 320 pusl., \$4.50. Autorius stengiasi perduoti didžiųjų Europos rašytojų tradicijas, sudustodamas ties Tolstojaus, Flaubert, Turgenevo, Gogolio, Stendhal, Prousto, Leopardi ir kitų talentais.

ADOMAS VAITKEVICIUS

Anglių ir Alyvos

Patarnavimas

Telef. REpublic 7-5803

Visų rūšių apšildymo sistemoms įvedimas, perdėrimas ir pataisymas

Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

ATSTOVAS

4919 So. Paulina Street

Telef. RProspect 6-7460

Dėmesio! siuntinių į SSSR siuntėjai!

Morris Rifkin, direktorius-vedėjas Globe Parcel Service, Inc., ką tik grįžęs iš Maskvos, praneša savo gerbiams klientams, kad pasėkoje pasitarimų su Intourist Maskvoje siuntinių siuntimo reikalui, bus daug patobulinimų — siuntinių pristatymas bus geresnis ir greitesnis.

PASINAUDOKITE PASLAUGOMIS PIRMOSIOS IR SENIAUSIOS SIUNTINIŲ SIUNTIMO FIRMOS I SSSR.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Pagrindinė įstaiga 716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.

Telef. Walnut 5-3455

MŪSŲ SKYRIAI:

390 West Broadway So. Boston 27, Mass. Andrew 8-8764	48 1/2 East 7th Str. New York 3, N. Y. GRamercy 3-1785	4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. FRontier 6-6399
6446 Michigan Ave. Detroit 10, Mich. TAShmoor 5-7560	683 Hudson Ave. Rochester 21, N. Y. BAker 5-5923	1313 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807
263 Market St. Newark 2, N. J. MARKet 3-1968	346 Third Avenue Pittsburgh 22, Pa. CRant 1-3712	851 Hollins Str. Baltimore 1, Md. MILbrey 5-5787
292 Second Str. Lakewood, N. J. FOXcroft 3-6621	174 Tigham Str. Allentown, Penna. HEnlock 5-2069	979 So. Broad Str. Trenton, N. J. EXport 4-8085

PAS MUS JCS GAUNAT PILNAS GARANTIJAS, kad Jūsų giminės bei draugai gaus Jūsų siuntinius trumpiausiu įmanomu laiku, sveikti ir saugūs ir be jokių papildomų mokesčių gavėjams. Siuntėjų patogumui, mūsų pagrindinė įstaiga ir mūsų skyriose, yra priimamas išskirtinai pasirinkimas naminių ir importuotų prekių, daugiausiai reikalaujamų SSSR, žemiausiomis urmo kainomis. Pašto užsakymai yra išpildomi ir išsiunčiami į SSSR per 48-ias valandas.

KASDIENINIS PREKIŲ PERSIUNTIMAS ATEIKITE IR ĮSITIKINKITE

GUZASKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlių dėlių vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET

Telef. PR 8-0833

PR 8-0834

DIDŽIAUSIA IR MODERNISKAUSIA PAMINKLŲ DIRBTUVĖ CHICAGOJE

Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!

John Savickas

Monuments

11849 So. Kedzie

Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.

Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.

Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718

Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 v. vak.

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS

Paruošia gėles iš savo šiltadarzių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.

3942 W. 1st St., PR 9-1355 ir 9-1356

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON'

SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrost 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNhall 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuoju patarnausime.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. MALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1099

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME

1424 S. 50th AVE. OLYmpic 2-5245 ir TOWNhall 3-9687

Remkite tuos, kurių skelbimus matot "Drauge"

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

RUŽAVAS DANGUS

Tą rytą atsikėliau labai gerai. Tuo pat metu ir vonios kambaryje skutis barzdą. Kai elektrinė skutimosi mašinėlė ima burzginti, o aš esu gerame ūpe, ima noras dainuoti. Iš vakaro per radiją buvau girdėjęs gana linksną dainelę, kurios melodija Jabar ėmė skambėti mano ausyse ir ėmiau iš karto pusbalaisiui niūniuoti, o paskutines eilutes baigiau jau pilnu balsu:

Kai mudu ėjome gatvėmis Jos atrodo kaisytos berzeliais, O iš viršaus mus dengė Ružavas dangus.

Matyt būsiu paleidęs balso stygas pilnu apkrėvimu, nes mano žmona staiga pašoko iš lovos ir, kaip stovi, atsidūrė vonios kambario tarpduryje. Pamatę ją veidrodyje, automatiškai susūkau:

— O, dangau!

Turiu pasakyti, kad mano prieiga yra iš tų moterų, kurios, kai rytą atsikėlia, yra labai negrąžios, tiesiog baisios: susivėlusios, be ružo. Ir todėl pama-

Grožio operacijų chirurgas "Plastic surgeon" gali visai pagerinti nosį, tačiau nieko negali padėti, kad jos neįsistum į kitų reikalus.

Čius tokią baidyklę, tegu ji būtų ir nuosava žmona, kiekvienas ne kitaip, jei ne baisiau, susūktų.

Bet tas mano susukimas ir buvo visa mano nelaimė, nes jis dar labiau sužadino žmonos įtarimą, dėl kurio ji taip anksti atsikėlė.

— Kas? — paklausė pikta, storu balsu žmona.

— Kas toks kas? — ir aš paklausiau savo ruožtu.

— Išjunk tą mašinėlę ir atsigreik! — mane, — jau skambėjo įsakymas. — Nenuoduok kvailiūčio, nes manęs neapgausi.

Neliko nieko kito, kaip nutraukti barzdos naikinimo operaciją. Atsigrežęs nuleidau žvilgsnį, nes nebuvo jokio malonumo žiūrėti į akis, iš kurių jau žaibavo ir kurios rodė, kad tuoj trenks pats perkūnas.

— Kokį kvailiūtį? Dėl ko kvailiūtį? Kas yra tau šį rytą?

— Reducing pills seldom help. Svorio numetimui vaistai gal truputį ir gelbėti, jeigu mes jų pripildyti vaistinė, esančią už dviejų blokų, eitume pėsti, o ne važiuotumėm automobiliu.

— nedrąsiai teiravausi. — Man nieko nėra, — sau sau atkirto žmona. — Tu man turi pasakyti, kas ji tokia. Noriu žinoti, kas ji, — tarė kiek patylėjusi.

— Betgi kas? — jau susierzinęs atšoviau. — Ką tu nori iš manęs sužinoti?

— Greičiau, greičiau. Be ilgų istorijų, — trumpai nutraukė žmona. — Pažįstu tavo veidmainiškumą. Kas yra toji, su kuria tau gavėsi atrodo berzeliais kaisytos? Kas yra toji begėdė?

— Kokie berzeliai? — atsidusau. — Gal tie iš dainos?

— Žinoma, kad ne kiti, o iš tavo dainos, — patikslino žmona. — Jei taip aistringai dainuoji, reiškia, kad kažkas yra nešvankus.

— Bet kas čia nešvankus? — vradėjau kelti balsą ir aš.

— Daina, kaip visos dainos. O

dainoje sakoma, kad einant gatve su mergaite, atrodo lyg gatvė būtų berzeliais kaisyta, — bandžiau dar tęsti toliau kitą dainos posmą:

Ten beržų daugybė, kai esu su tavim...

— O tas dangus ružavas? — tardė toliau žmona labai rimta mina. — Kur yra tas ružavas dangus?

— Dainoje, — atsakiau, paliesdamas ranka širdį, tarsi priešaiškoje. — Ten sakoma, kad kai juodu yra drauge, jiems atrodo, kad dangus yra ružavas, — bandžiau aiškinti.

Žmona suraukė antakius ir abiem rankom įsiremė į šonus. Nereikia nė aiškinti, kad žmona, kai suraukia antakius ir įsiremia į šonus ir pasidaro panaši į senovišką anforą, yra dar baisesnė.

— Ružavas, a? — tęsė ironiškai. — Tiesiog ružavas? Ir kaip tu nesigėdini?!

— Aš? Ir ko aš turėčiau gėdintis? — atsikirtau. — Lyg tą dainelę būčiau parašęs aš.

— Ne, tu neparašai, nes esi niekam tikęs, juo labiau eilėrašiams rašyti, — patikslino žmona. — Tu moki tik iškreipti dainos žodžius ir juos sau prisitaikyti. Tu turėjai maniją matyti ružavą dangų.

— Betgi ne aš, o daina sako, kad tas dangus ružavas. Argi tu niekad negirdėjai tos dainos?

— Ne, — atkirto žmona. — Negirdėjau ir netikiu, kad tokia ant svieto yra. Dangus gali būti pilkas, baltas, pagaliau mė-

lynas, bet niekad ružavas. Ružavas dangus yra tavo išmislas. Tu tik nori, kad dangus būtų ružavas.

— Bet prie ko aš čia? — ėmiau šaukte šaukti. — Ar gal dėl to, kad prieš daug metų...

— Prieš daug metų: kaip tik pataikė, — nutraukė mano sakinį žmona. — A, turiu gerą atmintį. Atsimenu gerai, kaip ta šiundra, buvusi tavo sužadėtuotinė, mėgo ružavą spalvą ir tu tik dėl jos išdažei kambarius ružava spalva. Nemanys, kad aš to neatsimenu.

— Jau daug vandens po to nubėgė upėmis, — bandžiau užpildyti šalto vandens ant vis labiau liepsnojančio gaisro. — Be to, rodos, vėdžiau pagaliau tavę. Ar ne? Tad kam ši visa istorija?

— Dėl to, kad esi niekšas, — iššovė žmona jau iš sunkiosios artilerijos. — Kiaulė pakeičia kailį, bet ne iltis.

— Galbūt norėjau pasakyti vilkas, — bandžiau pataisyti žmoną. — Kiaulė neturi kailio nė iltį.

— Kiaulė, tau sakau! Tu ne esi vilkas, esi kiaulė — atšovė žmona. — Ir nutilk, — suriko įsakančiu tonu. — Jei tu gali pakeisti žodžius, aš galiu pakeis-

— Labai gerai vaikams laikyti laisvą, bet tai būtų pati neaukiauka vaikų.

Prez. Kennedy šypso, mastydamas kiek kartų jis turės uždrožti per sprandą Stevensonui, kad šis nekalbėtų prezidento vardu.

Reprodukcija ir krienologija

Vieno asmens pagerbimo metu lietuvis sveikinimo kalbą pavartojo žodžius — aklimatizaciją, autofiliiją, hemianesteziją, konversiją, reprodukciją, selektizaciją, frekvenciją, ideologiją, frazeologiją. Kalbos metu vienas svetyr kreipėsi į šalia jo sėdintį kaimyną:

— Ar tu viską supratai?

— Kol ant kumpio neužsikroviau krienologijos, šiek tiek turėčiau sunkumų. Dabar jau aišku.

— Bet aš nepakeičiau jokios dainos, — bandžiau dar teisingai. — Prisiekiu tau, kad dainoje kaip tik yra pasakyta: ružavas dangus.

— Taip, nes visi esate vieno- daini išivirkę: tu ir dainų autoriai, kurie irgi serga ružavo dangaus manija.

— Bet aš tau pristatysiu dainos tekstą, — griebiausi paskutinio argumento. — Pamatysi pati, kaip ten parašyta.

— Tu man nieko nepristatysi, nes tuoj pat apleisi šį butą ir čia daugiau kojos nekelsi, — nusprendė mano gyvenimo draugė. — Dabar žinau viską. Ir dar patyriau, kad esi begėdis ir niekšas: kaip tik aš įėjau, tu susukai: O, dangau! Matyt sąžinė nešvari.

— Aš jokios nešvarios sąžinės neturiu, — aiškinausi. — Pasakiau: dangau, taip sau... Kodėl žmogus negali pasakyti: O, dangau! Tu šiandien esi per daug surūgusi, kad galėtum ramiai protauti. Kaip pereis nervai, pamatysi, kad mano buvo tiesa.

— Kai man pereis nervai, aš eisiu pas advokatą ir paprašysiu užvesti separacijos bylą, — atrėžė žmona. — Aš, padori

Mūsų tautiečiai demokratai išdidžiai žengia Washingtono gatvėmis, padėję išrinkti naująjį prezidentą.

moteris, negaliu daugiau su tavim bendrai gyventi. O dabar greičiau nešdinkis. Eik ten, kur ružavas dangus, kur berzeliai. Niekas tave čia nelaiko, jei nori žinoti. Čia dangus yra mėlynas, ne ružavas. Aš esu iš padorios giminės!

Tai išdrožus, užtrenkę po mano nosimi vonios kambario duris ir nubėgusi užsiraikino miegamajame. Ir, žinote, reikėjo poros dienų, kol aš ją įtikinau, kad dainoje yra ružavas dangus. Turėjau surasti ir pro miegamąjį kambario durų apatį (nes durys vis buvo užrakintos) įkišti dainos tekstą, įgrota tos dainos plokštelę ir notarinę aktą lindijanti, kad dainoje iš tikrųjų yra ne kitoks, o ružavas dangus. — J. Sav.

Jonis Aliuona

VIENAS ŽODIS NE ŠNEKA

(Mintys paskaitininkam)

Lietuva, tai kraštas žemdirbių — artojų, Aš ir rūtoms ji plačiai garsėja. Būvėlių ir pupų, Lietuvoj, — kartoju! Ridikus ir morkas, gspadinės sėja.

Žiemomis ten sniega, vasaromis lyja, O, žinia, ir saulė kartais pasirodo. Pamatysi pievoj arklių ir galvijų, Su daina varnėnas palydės iš sodo.

Baltijon vingiuoja Nemunas pro Kauną, Satrija, žemaičiai — Andai ir Karpatai. Klumpėmis muzikas ten dažnai apsiauna, Kai šaipytis ima, jo prakurę batai.

Ejo savanoriai — daugelį jų su vyžom, Vestuves su lenkais kažkam ėmus piršti. Kaip skaudu — be Lukšio nuo Kėdainių grįžom, (Partizanų, aišku, galim ir užmiršti!)

Vežėm už rubežiaus lašinius ir sviestą, Tankų ir patrankų mums tada netruko. Vieną dieną gavom Gedimino miestą, San mainais už laisvę mes iš politruko.

Ir žila senovė aiški jums tebūna, — Nevalia mums, ponai, iškraipyt jos veido. Vytautui Didžiajam užsidėt karūną, Lenkbernis Jogaila anuomet neleido.

Jei lietuviais gimėm — ir numirt jais turim! Tęsis mūsų kiemais lietuviybės vagos. Sakė — klosim priešą kulkom ir kepurėm, — Verskim žodžių kalnus, vidury Chicago!

SPAUDOS LINKSMYBĖS

Visokių gražių humorų iškrečia korektūra. Spyglininkas nuo Toleikos atsiuntė parinkęs iš karpų su rimtais komentarais.

Gražiai veja Amerika

"Keleivis" sausio 4 d. nr. rašo: "Iš komunistinės Kinijos ateina žinios, kad ten 1961 metais buvęs labai blogas derlius".

Tai, komunistinis pasaulis, norėdamas pavyti Ameriką, nuėmė, kad ir blogą, bet vis tik jau 1961 m. derlių.

Kapitalistai nesnaudžia

"Draugas" gruodžio 27 d. skelbia: "Pirmoje vietoje automobilių gamyboj stovi JAV. 1969 m. beveik 20% išėjo daugiau automobilių".

Kaip matyti kapitalistai irgi nesnaudžia, nes spėjo pagaminti 1969 m. automobilius su 20% virš plano.

Kur keliaut iš pasaulio

"Naujienos" sausio 3 d. rašo: "Praėjusiais metais aš ir mano žmona trečią kartą apkeliaujome pasaulį. Šįmet ji užsigėdė keliauti kur nors kitur".

Gaila, kad iš pasaulio be graboriaus niekur kitur nebenukeliu.

Kur dingo kiti gyventojai

"Draugas" sausio 13 d. paskelbė, kad Tokio modernus miestas ir jame gyventojų yra

Kad neapsiriktų

Jaunuolis rašo merginai laiską, norėdamas susitikti: — Lauksiu prie gelžkelio stoties; kad neapsiriktum, turėsiu tamsiai mėlyną lietpalį ir ploną lazda.

Po dienos gauna atsakymą iš mergaitės tėvo: — Kad neapsiriktum, pranešu, kad turėsiu lietpalį ir ranke storią lazda.

Deganti uodega

Du vanagai skrido drauge. Staiga lėktuvas pralenkė juos, palikdamas ilgą dūmų juosta. — Tai didelis paukštis kažkur nepaprastai skuba, — pasakė vienas vanagas. — Ir tu nemažiau skubėtum, jeigu tau uodega degtų, — atsakė antras.

Vertas atlyginimo daktaras

Pas gydytoją užėina jaunas vyriškis ir sako: — Laba diena, daktare. Aš atėjau tamstai padėkoti už gydymą.

— Bet tamsta nebuvai ir nesi mano pacientas, — nusistebi daktaras.

— Taip. Bet tamsta gydei mano dėdę. Aš esu jo paveldėtojas.

Nesąžiningai uždirbinėjo

Priešingų partijų nariai ginčijasi tarp savęs. Vienas jų sako: — Tėra tik vienas kelias sąžiningai pinigų užsidirbti politikoj.

— Koks? — klausia antras. — Taigi aš ir spėjau, kad tu nežinosi.

Tik vieną kartą

— Ar tu laimi ginčuose su žmona?

— Vieną kartą per keletą metų pasitaikė.

— Kaip tai buvo?

— Klojom kilimą, o jos burna buvo pilna pyragaičių.

Brangus vyreli, aš neturiu kuo apsiręngti, nes tu visus pinigus išleidi įvairiems draudimams.

Puikus baldas

Vienai šeimai atsiuntė dovanų vaikui gardelį. Po kiek laiko siuntėjas laišku klausia, kaip patinka gardelis. I tai motina atsako: — Puikiai, kai aš jame atsidėsus skaitau, nė vienas vaikas negali prie manęs prieiti.

— Malonu, kad vyriausybė tiek daug mūsų nevaldo, už kiek mes jai mokesčių pavidalu sumokam.

"Draugo" romano konkurse dalyvaujas rašytojas prieš komisijos posėdį sapnuoja kaip pašto vežimu artėja tūkstantinė.

PERTVARKYTOS ŠEŠTADIENINĖS LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Tėvų pagėdavimu šiais metais tapo pertvarkytos visos Šeštadieninės Lituhanistikos mokyklos. Nuo dabar visas bus daroma, kad tiktai įtikti mokiniams. Matematikos mokytojas šoks baletą ant integralo, geografijos mokytojas aprodys visos Chicago žymesniausias smukles, restoranus ir geresniasias susitikimų vietas ir tuo būdu išdėstys kaip ant deino visą Chicago geografiją. Istorijos mokytojas paties, kaip ant skydo, deitų ir divorsu istorijas. Lietuvių kalbos mokytojas po kiekvieno sakinio pašoks kazoką. Piešimo mokytojas nupieš kiekvienai mokinėi jos "boifren-uosvė".

Laimėtojai

— Aš manau, kad tavo žmona laimi visus ginčius namuose, — sako vienam vyrui draugas. — Ne, ji laimi tik pusę.

— Tai tu laimi kitą pusę?

— Ne, kitą pusę laimi mano

Spygliški sakiniai Barono

"Vienišuose medžiuose"

Mano doleriai stiprūs. Kvaila senam verkti. Meilė kojom ir širdžiai yra sunkus vežimas.

Modernūs amžiai neturtingų jų link daug lėčiau eina. Baisu mirti, bet baisu ilgai gyventi.

Dienų nepasiskolinsi. Cigaras biauurs išadimas.

Nereikia niekad iš anksto sirgti.

Du lavonai padeda vienas kitam mirti.

Tiesia yra šventesnis žodis už pusbrolių.

Esate juokingi, jei pačioje pradžioje nemušate. Vp.

Greit pasikeis

— Mano žmona rytais geria arbatą, o aš geriu kavą, — sako naujavedys. — O, labai greitai laiku jūs abu gersite rytais arbatą, — atsakė senavedys.

Senelė matė

— Iš pirmo susitikimo jau bučiuotis su vyru, — bara motina dukterį, — ar tu mane matei taip?

— Aš ne, bet mano senelė, manau, kad matė, — atsakė dukra.

Bligiausia su jauna generacija yra tai, kad vyresnieji į ją nebetinka.

Teisme

Prieš teisėją stovi nusikaltėlis ilga barzda. Viską išklaupęs apie jo nukaltimą, teisėjas tarė: — Jei viskam tikėti, — kalbėjo teisėjas nusikaltėliui — kas tau užmetama, atrodo, kad tavo sąžinė juodesnė už tavo barzdą.

— Ponas teisėjas, — ramiai atsakė nusikaltėlis, — jei iš barzdos būtų galima spręsti apie sąžinę, tai tai ponas teisėjos (jis buvo be barzdos) sąžinės visai neturi.

Argi patogu?

— Vasarodamas aš visada einu gulti kartu su vištomis.

— Argi jau taip patogus visą naktį tupėti ant laktų?

Muzika ir kaina

Motina niekaip negali prikalbėti dukrelės, kad skambintų pianinu. Pagaliau ji sako: — Žinai, duosiu tau dolerį, jei išskambinsi valandą...

— Bet man kaimynas pažadėjo du dolerius, jei neskambinsiu.

Policininko pastabos

— Kaltinamasis turi keturius sūnus. Du iš jų — dukterys.

— Lavonas buvo dar šiek tiek gyvas ir gerokai įsigėręs.

Viršuje matyti kaip žmogus užaugia, kad daug per savaitę uždirba, o apačioje matyti jo laimę po pajamų ir kitų mokesčių atskaitymo.

Iš naujai pasirodžiusio rinkinio "Trejos devynerios"